

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT
- DORDTSE DINSDAG, D.D. 18 april 2023**

Vergaderzaal 5

**2. Vaststellen en beschikbaar stellen van een reservering Doorstartnotitie
Programma Energietransitie 2023-2026 – Startnotitie**

Voorzitter: Mevrouw Van Engelen

Raadsgriffier: Mevrouw Wepster

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van den Berg (CDA)

Mevr. Boom-Vos (VVD)

Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)

Mevr. De Heer (Forum voor Democratie)

Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)

Dhr. Van der Meer (GroenLinks)

Mevr. Nieuwland-Van den Bosse (ChristenUnie/SGP)

Dhr. Portier (SP)

Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)

Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)

Dhr. Stolk (VSP)

Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)

Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Portefeuillehouder: wethouder T.F. de Jonge

Ambtelijke ondersteuning: K. Van Damme

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren. Welkom bij deze oordeelsvormende vergadering over het raadsvoorstel doorstartnotitie programma energietransitie. Welkom aan de mensen op de publieke tribune, dat zijn ondertussen bekende zichten voor deze commissie. Welkom aan de mensen die thuis meekijken. Welkom aan het college en de ambtelijke ondersteuning en natuurlijk de raad- en commissieleden. En voor het verslag gaan we even een kort voorstelrondje doen en dan begin ik, voor mij rechts, achterin bij de heer Wringer.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

De heer Portier: Ronald Portier, SP.

De heer Van den Berg: Elco van den Berg, CDA Dordrecht.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Franciske van Vugt, CDA Dordrecht.

Mevrouw De Heer: Elisabeth de Heer, Forum voor Democratie.

Mevrouw Van Damme: Kristie van Damme, beleidsadviseur Duurzame Stad.

Mevrouw Boom-Vos: Karin Boom, Dordtse VVD.

Mevrouw De Jonge: Tanja de Jonge, wethouder.

Mevrouw Wepster: Anneloes Wepster, griffier.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke Van der Meer, GroenLinks.

Mevrouw Nieuwland-Van den Bosse: Eline Nieuwland, ChristenUnie/SGP.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De heer Stam: Marco Stam, Fractie van Waardhuizen.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De voorzitter: Sorry, er kwam nog iemand binnen. Kunt u het nog een keertje herhalen?

De heer Stolk: Ja, VSP, Leo Stolk.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stolk. En ik ben Yara van Engelen en ik ben vanavond uw voorzitter. Dan eventjes een korte toelichting waarom we hier zijn, met elkaar. We hebben het raadsvoorstel doorstartnotitie programma energietransitie gekregen en dat staat vandaag voor de derde keer op de agenda van de Dordtse Dinsdag. Aan de oordeelsvorming van vandaag ging een technische briefing met insprekers vooraf. En natuurlijk de ronde tafel van twee weken geleden, waar een heleboel mensen aanwezig waren. En wij waren daar heel erg blij mee. Dat was de zin die ik wilde maken. We hebben daar veel op kunnen halen. Toen hebben we met elkaar een aantal politieke vragen geformuleerd, waar we vandaag over in gesprek gaan. En ter herhaling zijn dat: moet de gemeente meer op windenergie inzetten? En moet de raad het college aansporen om meer warmte oplossingen te realiseren, dan alleen het warmtenet? Ik wijs u voor de volledigheid ook nog op de extra toegevoegde stukken. Onder andere door onze ronde tafelgasten toegezegd. En nog eventjes een toelichting over hoe we vergaderen. De laatste keer bij de evaluatie over de Dordtse Dinsdag hebben we, met elkaar, afgesproken om de termijnregels nog even zo te houden. Dus in de eerste termijn kunt u even kort toelichten hoe u hoe u er tot nu toe in zit en dan gaan we nog niet interrumpen op elkaar. Dan mag de wethouder even kort reageren. Ik zal daarop toezien dat dat ook echt kort gebeurt, zodat we in het tweede termijn alle ruimte hebben voor het debat. Mocht u nou in het eerste termijn dingen horen van een andere partij waarvan u denkt: daar wil ik echt even op inspringen, geef ik even een goede tip mee: schrijf het dan eventjes op als het echt nodig is. Dan ga ik de commissie rondkijken. Wie wil er in de eerste termijn zijn oordeel even kort laten horen? Wie wil er beginnen, is de vraag eigenlijk. Mevrouw van Herwijnen gaat uw gang.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank je wel, voorzitter. Trap ik maar eventjes af. Twee politieke vragen, windenergie en warmte oplossingen.

En over windenergie, als we kijken naar duurzame energie, dan gaan wij het met alleen zonne-energie niet redden om aan de energiebehoefte voor de Drecht te voldoen. Er moet naar mogelijkheden worden gezocht voor meer windenergie. Het is daarom tijd voor een herziening van de structuurvisie wind en kan de wethouder toezeggen dat zij aan de slag gaat met de herziening van deze structuurvisie? En dan de warmte oplossingen. HVC geeft aan dat 30 procent van de woningen geschikt zijn voor het warmtenet, maar het college heeft hierin wel de focus. Voor de overige woningvoorraad moet er worden gezocht aan alternatieve warmte oplossingen en wat kan het college hierover toezeggen? Als laatste, de monitoring. Onder andere de heer De Keizer van Grootouders voor het Klimaat, gaf in de vorige vergadering al aan, waar staan we nu? En wat hebben we inmiddels gedaan met de afspraken die we hebben gemaakt? En ja, dan kan ik natuurlijk niet anders dan ons initiatiefvoorstel te benoemen. Beklim de CO2 prestatieladder. Want daarin is juist die aandacht voor de borging van de doelstellingen van ons beleid. En mee te controleren of de gestelde ambities worden gehaald. Dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil wel even op wijzen. Dit waren vooral heel veel vragen richting het college en ik heb weinig oordeel gehoord, maar ik ga het even toelaten, want het was wel heel erg concreet. Dan ga ik het rijtje aflopen. Wil iedereen een beurt of niet? De heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Nou voorzitter, ik zal het echt kort houden. En dit is natuurlijk nog een startnotitie. Nou, wij zijn in ieder geval voor het voorstel, wat voor ons ligt. En verwachten eerlijk gezegd wel dat, ja, dat het plan wat dadelijk komt, wel wat concreter zal zijn. Ja. Hierbij laat ik het even.

De voorzitter: Ik begreep goed, u zei, voor wat er nu voorligt zijn we niet voor? Wel voor. Aha. Oké dat klopt inderdaad het tweede deel van uw woordvoering klopt dan ook. Dank u wel. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja. Dank u wel, voorzitter. De doelstellingen van de notitie zijn zeker binnen de scope, binnen het tijdsbestek wat ervoor staat. Prima. Al ontbreekt daarin een doel voor verwarming van panden, die niet op het warmtenet worden aangesloten. Dat is een omissie in de doelstellingen, denken wij. Het grootste probleem is, in onze ogen, dat de uitwerking van het geheel nog zo vaag en abstract is, dat het lastig is om te beoordelen of echt op de goede weg zijn. Er zijn drie dingen nodig, denken wij, om dat te herstellen. Ten eerste moet er een duidelijk plan zijn voor ondersteuning van eigenaren en bedrijven. De rechtse stromen heeft daar wat voorstellen voor aangedragen, die we zouden kunnen gebruiken. Ten tweede, concrete perspectieven voor woningen en andere gebouwen die niet op het warmtenet kunnen worden aangesloten. En ten derde de duurzame opwekking. Ik zou het college inderdaad graag willen oproepen om daar een aantal alternatieve scenario's voor te leggen, waarbij ook buiten de kaders van de structuurvisie wind en de zoekgebieden van de rest wordt gekeken. Wat is het probleem, namelijk? Nog laatste zin, voorzitter. In de rondetafelbespreking heeft steden heel duidelijk gemaakt, dat uit het oogpunt van stabiliteit van de energieleverancier en ook de belasting van het net, dus ook de investeringen in het net, een 50/50 verhouding tussen zon en wind ideaal zou zijn.

Wij gaan tot nu toe een hele andere kant op en ik zou graag verschillende scenario's zien waar we over kunnen spreken met de voor- en de nadelen ervan. Dus ook met verschillende mix van wind en zon, zodat we daar goed over kunnen praten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Drie punten vanuit GroenLinks om het stuk minder vaag en abstract te maken. Dan zie ik dat de heer Damen zijn eerste termijn wil gebruiken. Gaat uw gang.

De heer Damen: Voorzitter, wij kiezen nadrukkelijk voor het inzetten op meer windenergie. De vorige spreker heeft het al aangegeven. Zon is heel prettig, maar de zon schijnt niet altijd. Nou, dan maakt het noodzakelijk dat je dat gaat aanvullen. De wind zal dat niet altijd aanvullen, maar vaak wel. Het liefst had ik nog, weet ik veel, dat dat er energie uit de rivier wordt gehaald, maar je komt nergens oplossingen tegen bij traag stromend rivierwater die leiden tot energieopwekking. Wat betreft de warmte oplossingen. Ook daar zie ik een aan... Zeg maar, biedt het warmtenet beperkte oplossing. Daarom moet je nadrukkelijk nu inzetten op vooral besparen. Daar stevig op investeren. Dat mag, zo mogelijk, nog harder dan nu wordt voorgesteld, ook omdat dat financiële consequenties, de lasten voor burgers verlicht. Daarbij zou je ook moeten overwegen om, met name voor particulier woningbezit, professionele bureaus in te huren die ... Zoals we in het verleden in de stadsvernieuwing hebben gedaan. Die burgers ... Eigenaren van koopwoningen kunnen adviseren. Ik heb het idee dat de advisering nu daar tekortschiet en ik vind ook dat de cijfers die gegeven zijn over de advisering nog te mager zijn. Een derde punt waar ik danig voor wil vragen, is dat wij weinig aandacht besteden in dit stuk aan het besparen op energiegebruik van het autoverkeer. Wat er nu in staat, het invoeren van een zero emissie zone in de binnenstad. Dat dat vind ik nauwelijks serieus. Is natuurlijk voor de binnenstadsbewoners heel prettig, maar wat betreft energiebesparing, waar we van, in principe, de eerste keuze voor moeten maken is dat volstrekt onvoldoende inzet.

De voorzitter: De heer Damen. Ik snap... Ik hoor u helemaal, ik snap wat u zegt, maar dat sluit helaas niet aan op de politieke vragen die er zijn gesteld voor deze commissie.

De heer Damen: Ja maar, ik vind dat ik niet helemaal om aan dit punt omheen kan. Dus ik vind ook niet dat we ons altijd volledig moeten beperken tot de eerder afgesproken politieke vragen.

De voorzitter: Uw vragen zijn gehoord. We doen dit pas tweede termijn. Elkaar aanvullen, interrumpen.

De heer Van der Meer: Een punt van orde.

De voorzitter: Een punt van orde. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Naar aanleiding van de ronde tafel is er nog een politieke vraag geformuleerd, door mij namelijk. Dat was een hele algemene, namelijk, doen we zo genoeg om de goede stappen richting klimaatneutraal 2040 te zetten. Dus dat is breder dan alleen de vragen die u net noemde.

De voorzitter: Dank u wel voor de toevoeging. Dat staat inderdaad niet op de annotatie. Maar ik was er de vorige keer ook bij, bij de ronde tafel en ik kan me inderdaad herinneren dat we dat toen hebben genoteerd als vraag. Dus mijnheer Damen, u zat helemaal in de goede straat, was helemaal terecht. Autoluwe straat was dat. Oké. Dus dat is de vraag die er ook bij hoort. Wie nog meer? Ik maak even deze kant af. Dus dan ga ik naar mevrouw Nieuwland.

Mevrouw Nieuwland-Van den Bosse: Ik ben heel blij met de toevoeging van mijnheer Van der Meer, want anders dan was ik hier ook niet goed weggekomen, denk ik. Wat betreft de ChristenUnie/SGP, wij vinden eigenlijk dat ik doorstartnotitie die hier voorligt al een beetje dun is, helaas. Zo dun dat je er moeilijk iets op tegen kunt hebben, maar we weten wel dat we uiteindelijk naar die concrete stap moeten en dat daarin ook de keuzes die gemaakt zullen worden wel grote impact zullen hebben. Zowel politiek als maatschappelijk. We staan dus volledig achter die drie hoofddoelstellingen maar ja, we zouden echt heel graag zien dat er gewoon binnenkort echt meer inhoud komt. Ik zag het ook vandaag weer op de beantwoording in de vragen van VVD en GroenLinks. Het wordt steeds verwezen naar weer het volgende document, het volgende wat er nog aankomt, verdere uitwerking. En ja, gelukkig maar. Dus er wordt heus aan gewerkt. Dat geloof ik direct. Maar een van de doelstellingen gaat al over 2026. En dan hebben we het over die nieuwbare energie. Dan denk ik, ja volgens mij hebben we eigenlijk maar een keuze meer, dat is alleen nog zonne-energie, want de rest krijgen we niet meer op tijd voor elkaar. Dus ik zou gewoon echt veel meer willen van dat dat we gewoon meer duiding krijgen over hoe ziet de route eruit? Wat doen we wel? Wat doen we niet? Maar ook hoe gaan we het meten, of we die doelstellingen halen? Of op de goede weg zijn. Want ik zie in de grafieken allemaal mooie lijntjes. Maar we weten meestal dat de aanloop lastig is. Maar de laatste mijl is ook altijd de zwaarste. Dus ik hoop eigenlijk dat we overtuigd worden dat de organisatie al heel hard bezig is om dit voor elkaar te krijgen.

De voorzitter: Duidelijk ook een oproep tot meer inhoud. Dan is het volgens mij tijd om naar de overkant te gaan. Ja, mijnheer Gündogdu, u komt zo meteen. Dan begin ik bij de heer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Van alle sprekers van twee weken geleden. Uit de toegezonden informatie haal ik voornamelijk uit dat zij meer concrete stappen verwachten met een thuislijn participatie en evaluatie. Het duurt de sprekers en onze inwoners te lang, voordat ze weten waar ze aan toe zijn. Er zijn geen of weinig of ... En iedereen weet, geen, weinig of onduidelijke informatie, daar wordt iedereen zenuwachtig van. In de startnotitie lees ik dit allemaal wel benoemd, maar nog niet concreet of SMART genoeg. Daar komt hetzelfde punt weer. Het zal niet als een verrassing komen. Beter voor Dordt wil geen windturbines meer op ons Eiland, althans niet meer dan wat er nu staat. Vanwege landschappelijke overwegingen. Of ze staan in een natuurgebied en daar gaan de vogels eraan of deze staan in de achtertuin van onze bebouwde bewoning. En ook in het politiek akkoord is te lezen dat het college inzet op meer zon via het zon offensief. Wat betreft het warmtenet, zien we graag dat het warmtenet wordt opengesteld voor andere toevoeders van warmte. En dan ben ik er bijna. Ik zou graag willen weten wat een wijk is die aardgasvrij ready is. Wat betekent dat? Of wat houdt het in? Waarom gaan we niet direct voor een aardgasvrije wijk? En wat moet er nog gebeuren ...

De voorzitter: De heer Wringer, dat is een technische vraag, dus ik hoop dat hij zo meteen beantwoord kan worden, maar hou het liefste bij de politieke vragen.

De heer Wringer: Die had ik net al benoemd. Dus dan laat ik het daarbij. Dank u.

De voorzitter: Dan gaan we naar de heer Portier.

De heer Portier: Ja, voorzitter. Even heel kort. Als ik naar de startnotitie kijk, dan zie ik wat de SP betreft, veel te weinig nadruk op isolering, op isolatie. We hebben het heel veel over E, F en G isolatie. Die woningcoöperaties toch al verplicht zijn door te voeren. Dus daar worden heel veel over gesproken met de woningcoöperaties en discussies over gestart en communicatie over gestart. Ik vraag me af, waarom? Want ze moeten dit gewoon doen. En waarom niet meer ambitie getoond en ook voor de D of misschien zelfs wel voor de C labels om die weg te isoleren. Want niet verbruikte energie is uiteindelijk beter dan besparing. Levert het meeste op voor de mensen in de zin van lagere energielasten. En maakt het hele woningbestand ook meer klaar voor bijvoorbeeld warmtepompen of voor een warmtenet dat gevoerd wordt door ook lagere temperatuur aanvoer. Wat belangrijk is als we naar een duurzaam warmtenet willen. Wat dat duurzaam warmtenet betreft, zie ik ook nog heel weinig. Er wordt gesproken of dat het misschien in de toekomst mogelijk gaat zijn om over te stappen van grotendeels restwarmte naar geothermie. Maar de concrete onderzoeken daarvan die vind ik nog ver weg liggen en nog vrij vaag. Wat betreft windenergie, wij zien ook wel grote nadelen aan windmolens, grote windmolens Op ons Eiland. Dus daar zouden wij eerder terughoudend in zijn. Windenergie is prachtig, maar het liefst op zee of op plekken waar het inderdaad niet ons landschap verstoort. En daar wil ik het even bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoorde weer wat woorden in de trant van vaag en niet compleet. Dan gaan we naar mevrouw Van der Vugt is het?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Van Vugt.

De voorzitter: Van Vugt. Ja, ik gebruik altijd uw voornaam natuurlijk. Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ik beperk me tot vragen die gesteld zijn. De windenergie. Doen we genoeg? CDA Dordrecht voelt best voor wat meer windenergie, maar dan wel aan de randen van de industriële gebieden. Plus dat we het echt een voorwaarde vinden dat de opbrengsten daarvan ten goede komen aan de Dordtse inwoners. Als het gaat over het warmtenet, hebben we heel graag dat er wordt gezocht dat we blijven zoeken naar duurzame alternatieven en dat daarnaast misschien versneld kan worden ingezet op het toepassen van geothermie om het warmtenet van te voorzien, zoals dat ook in Slidrecht al gebeurt. Dan doen we genoeg? In zijn algemeenheid. Dat vinden we als CDA Dordrecht heel lastig te beoordelen, omdat het plan niet concreet is. Het is niet meetbaar in welk tempo er nu wordt aangepakt. Het zijn hele verre doelen. We vinden echt wel dat daar op dat punt meer sturing of meer duidelijkheid nodig is, omdat überhaupt te kunnen nagaan. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ... Had u ook een vraag mevrouw De Heer?

Mevrouw De Heer: Ik had geen vraag.

De voorzitter: Of sorry, een eerste termijn.

Mevrouw De Heer: Ja, ik zou het kort houden. Wat degene die dit heeft voorbereid, Dan van Leeuwen, vanavond heeft hij zich ziekgemeld. Dus ik neem het even waar. Dus ik houd het even bij algemene dingen. Hij had het voorbereid. Maar ik hoor net dat DENK ook al zeggen, het is een startnotitie dat ook FVD daar tegenaan kijkt en dus er zal nog veel meer komen daarna en zoals het er nu ligt hebben wij daar verder geen wijzigingen of voorstellen voor.

De voorzitter: Duidelijk, dank u wel. Is er nog een woordvoering van de VVD? Voordat we weer terug naar de overkant gaan. Ja, mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Ik probeer origineel te blijven. Het programma energietransitie is heel erg belangrijk voor onze toekomst. Daarom zijn wij ook erg blij met de doelstellingen die er nu opgenomen zijn. We missen alleen in de startnotitie, een proces en een planning hoe we daar komen, wat is er nodig? Er wordt verwezen naar een routekaart energiebesparing, dat die snel komt, stond er in het programma. Dus ik ben benieuwd of dat de wethouder kan aangeven wanneer die komt. En de speerpunten bij prestatie lijn staan er ook in benoemd. Is daar ook al zicht in? Verder sluiten we ons aan bij de heer Van der Meer, maar ook de heer Damen. Over een handelsperspectief of een aanpak per wijk of per blok of particulieren. Maar ook ondernemers, die heb ik ook al wel ergens zien staan, maar die vinden wij ook erg belangrijk. Dat lijkt mij een belangrijke om op alle drie de besparing en isoleren en warmte verder te kunnen. En een ding bij de besparing zag ik staan dat we veel aandacht hebben voor de besparing. Proberen daar niet alleen de sociale dienst bij te betrekken, maar ook de middeninkomens via particuliere verhuurders, ook die hebben problemen om deze energierekening te betalen.

De voorzitter: Dank u wel. Weer wat nieuwe dingen gehoord, waaronder de proces en de planning. Dan ga ik nu het woord geven aan de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, ter inleiding. Hoe wij dit document hebben bestudeerd is eigenlijk vanuit twee invalshoeken. Enerzijds is hoe kunnen we ervoor zorgen dat wij steeds meer energie kunnen opwekken Op ons Eiland? En anderzijds, hoe kunnen we ervoor zorgen dat we energie besparen? En vooral bij dat tweede, voorzitter. Besparen is ook wel een vorm van gedragsverandering. En dit is weliswaar een doorstart notitie, maar ik zou graag in de uitwerking ook met name willen zien, terug willen zien, wat we dan concreet gaan doen om de kunst van het verleiden, zowel bij bewoners als bij bedrijven. Zodat ...

De voorzitter: De heer Gündogdu, is dat een antwoord op de vraag doen we genoeg?

De heer Gündogdu: Dat is een antwoord op derde vraag van mijnheer Van der Meer.

De voorzitter: Oké, duidelijk. Gaat u door.

De heer Gündogdu: Maar dit is even ter inleiding. Ik kom zo op de twee politieke vragen. Dus enerzijds verleiden van bewoners en ondernemers. Hoe gaat dat vorm krijgen? Dus maak hem concreet alsjeblieft.

En de andere vraag is de energieopwekking. Dan maak ik even een bruggetje naar de eerste politieke vraag. Op ons Eiland is van mening dat we voldoende windmolens hebben. En dat we juist vanuit stedelijk visie niet nodig achten dat er nog een nieuwe windmolen hier zou gevestigd moet worden. Vervolgens de tweede politieke vraag. Wij zijn wel van mening dat het warmtenet zich wel heeft bewezen. Echter, we maken ons wel ernstig zorgen over de rol die HVC als monopolist in deze speelt. Dus wat dat betreft zien wij ook graag inzage of er überhaupt de mogelijkheid bestaat dat warmtenet ook wordt ... De toevoer naar de warmtenet door andere leveranciers dan HVC. Want we maken ons wel heel erg zwak in dezen. Wil ik het even hierbij laten.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Nog een andere commissie die we niet hebben gehoord. De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Ja ik dacht dat eigenlijk bedoeling was dat we heel kort die standpunten zouden doen. En maximaal een vraag, maar ja dat lijkt toch moeilijk.

De voorzitter: maximaal een vraag, dat ligt niet vast en ik vond het redelijk concreet gaan, we zitten goed in de tijd. Dus als u het voorbeeld ook wil geven. Gaat u vooral door.

De heer Roggekamp: Dat ga ik zeker doen. Het is een politiek ... Of nee. Het is een startnotitie gebaseerd op politiek akkoord. Dus heel weinig wat ik in kan brengen nog. Maar omdat het zo hoog is, is het ook weinig concreet. Over windenergie, zijn we altijd al voorstander van geweest. Zelfs als het mogelijk is bij woningen wat niet zo mooi weer weggehaald hoeft te worden dan. Ook al weten we ook dat het energienet niet overal zwaar genoeg is. Want afgelopen weekend kreeg ik ook nog van Dordtenaren te horen dat hun zonnepanelen niet werkten, omdat het net overbelast was. Voor de warmte oplossingen, natuurlijk moet de gemeente openstaan om rond te kijken wat er nog meer mogelijk is. Om dan meteen te zeggen er moet meer komen dan alleen het huidige warmtenet. Nee. Zolang er geen concrete oplossingen zijn, dat niet, maar natuurlijk moet de gemeente openstaan om verder te kijken. Dank uw el.

De voorzitter: Dan hebben we een hele hoop standpunten, meningen en vragen van andere fracties gehoord. Als we daar nog een kleine reactie van het college aan toevoegen. De heer Stam, had u nog een vraag? Ik had uw hand helemaal niet gezien. De heer Stam.

De heer Stam: Ik ben de grootste, maar blijkbaar kijk je toch over me heen.

De voorzitter: dan moet u hem toch hoger opsteken. De heer Roggekamp neemt een heleboel ruimte in. De heer Stam, excuus. Gaat uw gang.

De heer Stam: Ja, ik heb eigenlijk niks te zeggen. Ja wel. Als ik dit stuk lees, hoe kan je hier tegen zijn? Wat al eerder is aangegeven, van het is nog te open en nog te mager. Als ik nu even kijk, snel door mijn oogharen, naar de politieke vragen die zijn gesteld. Wij zijn als Fractie van Waardhuizen geen voorstander van extra windmolens. In ieder geval niet heel gemakkelijk. Dan moeten wel heel zwaarwegende argumenten zijn om dat te doen. De tweede vraag moeten nog alternatieven komen naast warmtenet?

Ik heb in het verleden en onlangs ook nog vragen gesteld over warmtenet. Daar kan je uit afleiden dat wij vinden dat er zeker alternatieven moeten zijn, omdat warmtenet alleen nooit heel de stad kan bedienen in de vorm die wij zouden willen. Dus wij zouden dan graag in de nadere uitwerking willen zien van welke opties er dan nog meer zijn. En als ik dan even doorschakel naar de derde vraag die door de heer Van der Meer is gesteld. Dan zouden wij eigenlijk ook wel een bredere inventarisatie willen zien van de woningen. Het lijkt nu alsof er wordt gezegd van alle woningen gaan op warmtenet. En wij zouden graag per wijk toch wel eens ken willen hebben, waarin we kunnen zien wat zijn daar nou de beste opties? Is voor wijk een bijvoorbeeld warmtenet goed? Is voor wijk twee zelfvoorziening goed? Is voor wijk drie een andere optie wellicht bespreekbaar? Dus daar zouden wij veel nadere uitwerkingen van willen zien. Maar het plan an sich, daar kan je gewoon niet tegen zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nog een keer mezelf checken of iedereen die wilde, nu is geweest. Ja. En dan ga ik mijn leuke voorbereiden zin afmaken. We hebben nu elkaar aangehoord en als we dan nog een korte reactie van het college kunnen krijgen, hebben straks genoeg ingrediënten voor een voedzaam debat. Dank je wel. Ik geef het woord aan wethouder De Jonge, die ons heel kort en concreet haar antwoorden en adviezen gaan geven.

Mevrouw De Jonge: Dank u. Voorzitter, ik ga zeker een poging doen. Ik hoor heel duidelijk van we vinden het eigenlijk nog niet concreet genoeg en ... Ik zit te zoeken naar de woorden die gebruikt zijn. Maar, in ieder geval, was het vaak concreet. We willen wat meer inzicht krijgen. En over dat inzicht hebben we het ook al met elkaar gehad en dat is ook echt wel de stappen die wij zelf ook onderkennen als college. Willen gewoon een hele goede monitoring gaan zetten op energietransitie, op klimaatneutraal. Die notitie, ik kijk hoopvol naar de dames naast mij, is hopelijk vandaag in de agenda doorgegaan. Want daar willen we het ook echt overgaan hebben, ook met u, van hoe concreet gaan we het maken? We hebben wel voor 26 deze doelstellingen willen neerzetten, omdat we wel zeggen, we moeten die stip op de horizon hebben om het ook om met onze partners, met medewerkers te gaan kijken van hoe gaan we dit voor elkaar krijgen? En dat hoe dat is inderdaad de uitvoering waar we u zo goed mogelijk ingaan meenemen, maar dat is wel wat komende tijd van de band gaat rollen. Met alle respect wel, zoals u ziet er zitten twee fact sheets bij met wat we eigenlijk allemaal hebben gedaan al de laatste tijd. Maar, nogmaals ik begrijp als dat voor u niet in de context staat van een monitor van waar zijn we vandaan gekomen? Waar staan we nu? Waar gaan we naartoe? Die hoor ik heel duidelijk en die neem ik ook echt mee in het vervolg. En ja, er zijn best nog wel detailvragen gesteld. Dat vind ik wel even lastig, want windenergie, we hebben gezegd we gaan het herzien, we doen dat in de brede context van onze regionale energiestrategie. Die wordt op dit moment ook in het kader van voortgang en herijking tegen het licht gehouden. En we zijn heel concreet bezig met heel veel dingen, zoals vanuit de transitie die visie warmte. Daar wordt al een paar keer gevraagd welke huizen gaan op welk ... Dat zit allemaal in die transitie visie warmte. Daar maken we nu de vertaalslag van. We zitten met coöperaties, met warmtebedrijf zitten we aan tafel van welke wijken kunnen gewoon de eerste komende jaren aangewezen worden als, daar gaan we starten. Dus dan hebben we ook voor u in beeld. Naast coöperaties, van we willen buurtaanpak toepassen, zitten daar gelijk ook particulieren bij?

En met warmtebedrijf gaat het uiteraard over de wijk en de buurten waar warmte kansrijk is. Maar we willen ook heel graag een all electric wijk meepakken. Want, u heeft het zelf eigenlijk al meerdere ... aangegeven? Als je de energietransitie bekijkt het is mix op mix op mix. Mix van verschillende bronnen waar we naartoe moeten vanuit gas als we daarmee stoppen. Aardgasvrij ready. Is trouwens dat het huis helemaal klaar voor is op het moment dat warmtenet of het elektriciteitskabeltje het huis ingaat. Dus die zijn helemaal geïsoleerd. Die zijn helemaal aangepast aan de voorzieningen die nodig zijn. Het is een mix van alle bronnen, dus we zullen moeten kijken met dit beperkte eiland van wat kunnen wij in die mix doen? En we zullen inderdaad moeten kijken naar de mix van hoe onze warmtenet gevoed kan worden. Er zijn al onderdelen die de geothermie meenemen de aquathermie zit ook in deze bronnen. Restwarmte hebben we nog. Hopelijk faseren we dat uit, maar bedrijven blijven warmte produceren en kunnen we ook nog steeds gebruiken. Dus het is complex en ik hoop u wel snel met de volgende documenten concreet te laten zien. Wat gaan we doen en hoe kunnen we dat ook meetbaar gaan maken. Dat meetbaar is weer wat lastiger met initiatiefvoorstel ook al eerder over gehad, over die vraag. Van we gaan echt wel kijken hoe kunnen we echt een goede monitor krijgen, die goed gevuld wordt met actuele informatie. Want dat is de meest grote uitdaging, de meeste informatie is twee jaar oud. En wij willen natuurlijk gewoon dat we zo recent mogelijk kunnen gaan vullen, om te zien wat doen onze maatregelen? Zijn we met de goeie dingen bezig? Ik hoop, voorzitter, dat ik hier, kort, heel veel heb kunnen vertellen.

De voorzitter: Ik hoorde u zeggen over dat de raad wordt meegenomen in de uitvoering. Dan gaan we een stuk ... Wordt het concreter. Windenergie, gaan we herzien, heb ik de wethouder horen zeggen, En ik heb de wethouder heel vaak horen zeggen het is een mix. Dus er is van alles nodig. Alleen, er waren ook een paar vragen naar toezeggingen. Vanuit de Partij voor de Dieren. En ik hoorder er volgens mij nog eentje in de commissie, ergens. Wilt u daar nog iets over kwijt?

Mevrouw De Jonge: Even kijken of ik die heel duidelijk opgeschreven heb. Volgens mij was eerste vraag wilt u de structuurvisie windenergie herzien? Volgens mij staat dat al in de startnotitie, dat we dat inderdaad gaan doen, dus dat was al toegezegd.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, kan daar iets van een termijn aan gegeven worden?

De voorzitter: Duidelijk. Wethouder, is daar een termijn voor wanneer we dit kunnen verwachten? Wanneer gaat het gebeuren?

Mevrouw De Jonge: Daar durf ik nu geen toezegging op te doen. Dat zou ik echt eens moeten afstemmen. Wat ik net verteld heb, we zijn nu bezig met de voortgang van de RES. De RES geeft ons weer de informatie van hoe zit de opgave erin onze regio in. Welk deel valt in Dordrecht? En dan is het aan ons om op dat moment te zeggen oké. Dat betekent dat we wat we vorige keer ook hebben gedaan, de uitgangspunten van de notitie moeten herzien. Ik neem het mee terug.

De voorzitter: Oké, dat is duidelijk. Geen duidelijke termijn. Een hele algemene schattig. Hebben we het over dagen, weken of jaren?

Mevrouw De Jonge: Kijk, als je zo'n herziening gaat doen, dan moet je echt de tijd voor nemen, want daar zitten heel toch redelijk uitvoerige merkprocedure, als je echt helemaal de diepte in wil gaan. Ik kom daarop terug, maar ik hoop zelf ook wel dat we in 23 op basis van dat we met de rest hebben weten op te halen dat we dan kunnen zeggen we geven de opdracht en dat gaat naar de zomer tot een opdracht leiden om het te gaan herzien.

De voorzitter: Het wordt herzien. Sorry. Mevrouw Van Vugt was eerder.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Nou, ik denk dat het in dit geval handiger is als mijnheer Damen eerst gaat, want die wil hierop ingaan en ik wil naar '...'

De voorzitter: Oh, u wilt een nieuwe vraag stellen. Dan weet ik dat gelijk. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, de wethouder zegt, ik kom hierop terug. Ik begrijp dat het dan gaat ... Met de mededeling van wanneer ga ik wat leveren? Maar wanneer komt de wethouder daarop terug? Wanneer krijgen we een lijstje van op die termijn gaan we dat doen, op die termijn gaan we dat doen.

De voorzitter: Ik ga even naar de wethouder kijken. Maar ik denk dat het heel moeilijk is om te zeggen wanneer je erop terugkomt, wanneer je ook niet weet wanneer het gaat komen.

Mevrouw De Jonge: Nee dat klopt, voorzitter. Ik zeg net, dat zal ik echt even, ook intern, moeten afstemmen hoe we dat gaan insteken en dan kan u meer concreet aangeven welke termijn er nodig is voor welke stappen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Meer, wilt u hierop ingaan of kan ik eerst naar mevrouw van Vugt?

De heer Van der Meer: Ik heb eigenlijk even een meta opmerking. Ik denk dat er ... Iedereen heeft net zo zijn standpunten ingenomen, maar daar zitten nog wel wat spanningen tussen. Om het maar even zo te zeggen. Ik denk dat het goed is dat we van u de gelegenheid krijgen om daarover te discussiëren. Om van daaruit mogelijk nog weer vragen aan de wethouder te stellen.

De voorzitter: Daarom zijn we heel erg hard aan toewerken naar de tweede termijn. Die komt zo meteen.

De heer Van der Meer: Dan wacht ik daar rustig op. Die kon zo meteen maar eerst naar mevrouw van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel. Daarnet heb ik namens het CDA Dordrecht niet heel expliciet dat neergelegd als vraag om een toezegging. Maar die stellen we nu wat explicieter. Kunnen wij de toezegging krijgen dat de opbrengsten van alles wat er aan extra dingen wordt ondernomen, dat de opbrengsten van ook aan Dordrecht, Dordtse inwoners, Dordtse bedrijven ten goede komt.

De voorzitter: Vraag over bedrijven en een vraag om een toezegging is dat. Wethouder.

Mevrouw De Jonge: Ik begrijp niet helemaal uw vraag, want u zegt alles wat we nu ophalen dat ...

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt, u mag hem even toelichten, de vraag.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ik bedoel opwekken. Dat het niet naar maatschappijen gaat die niks met Dordt te maken hebben.

Mevrouw De Jonge: Dat is even een lastige vraag. Want als je naar ons energiesysteem kijkt, wat overigens wel een van de drie pijlers is, zoals het nu geregeld is in onze Energiewet zelf moet je altijd op het net leveren en we weten niet waar het naartoe gaat. U weet ook niet waar uw stroom vandaan komt. Tenzij u volledig op eigen zonnepanelen draait. Dat is het meest simpele antwoord. We willen wel naar onze eigen lokale systemen, omdat wij inderdaad ook willen ...

De voorzitter: Er zit een ingewikkeld, technisch antwoord aan vast, dus ...

Mevrouw Van Vugt-Roose: Maar het gaat me niet over waar we het opwekken. Waar de opbrengst naartoe gaat van het ...

De voorzitter: Waar gaat de ...

Mevrouw Van Vugt-Roose: Het geld.

De voorzitter: Het geld, met opbrengsten wordt in dit geval geld bedoeld. Mevrouw de wethouder, heeft u daar een antwoord op?

Mevrouw De Jonge: We hebben bij voor alle grootschalige opwekprojecten hebben we gezegd dat we willen dat er 50 procent lokale participatie moet kunnen plaatsvinden. Dus dat betekent als er uit de analyse komt van waar kunnen we nog groot schaal zon doen dat er altijd als eerst onder de inwoners wordt gevraagd, wie wil er participeren? Al dan niet via de coöperaties die we op het eiland hebben. Dat moeten we de constructie ... Maar dat is wel onze participatierichtlijn. Dus ja dat komt dan ten gunste van ...

De voorzitter: De heer Wringer, u heeft het nog nodig om een vraag te stellen aan het college, voordat u het debat in kan?

De heer Wringer: Ja.

De voorzitter: Oké. Gaat uw gang.

De heer Wringer: Korte vraag aan het college en de wethouder. Veel van onze vragen die gesteld hebben die komen terug ook terug in de regionale energietransitie 2.0. Die moet een juli opgeleverd worden. Gaat u dat halen en kunnen wij die nog bespreken voor een juli?

Mevrouw De Jonge: Ik krijg net wat ingefluisterd, dus probeer ik gelijk te transformeren naar tekst. Nee. Waar we nu mee bezig zijn is inderdaad in onze regio. Donderdag zitten we weer bij elkaar als wethouders van we moeten een voortgang opleven. We moeten laten zien van waar staan we nu? Dat is de deadline van een juli. Het geheel herzien van een RES dat is 2.0 versie.

Dat is echt pas weer paar jaar later eigenlijk geprogrammeerd, zoals we aansluiten bij het nationaal programma RES. Dus is een julivoortgang.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Ik ging net vertellen dat een uitdaging voor u was, want dit is een vraag met een flink technisch antwoord. Maar heeft hem toch concreet beantwoord. Dank u wel. Dan hebben we de woorden vanuit het college gehoord. Dan gaan we naar de tweede termijn. Dat betekent dat het debat geopend is. U mag elkaar interrumpen. Daar gaan we. Wie wil de aftrap doen? De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dat wil ik wel doen. Ik heb drie punten. Ten eerste over duurzame opwekking. Een aantal partijen heeft gezegd niet of liever niet meer windenergie te willen. Dat vind ik op zichzelf een respectabel standpunt, want daar zijn best argumenten voor te geven. Maar, we zijn het wel met elkaar eens, want niemand heeft zich daartegen uitgesproken. Dat de doelstelling van 1,9 terra wordt in 2026 duurzame, opgewekte energie op het eiland van Dordt gerealiseerd moet worden. We weten ook dat de mix daarin een probleem kan zijn. Dus naar, mijn mening, kun je niet zou maar zeggen van dat willen we niet als je niet met een werkbaar, betaalbaar, realiseerbaar alternatief komt. Dat is ... En vandaar ook mijn vraag aan de wethouder en ik hoop dat die daar concrete zeggings over kan doen, om daar een aantal alternatieve scenario's voor te leggen, zodat we met de voor- en de nadelen daarvan, zodat we daarover een goede discussie met elkaar kunnen hebben, want we hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid aangegaan om die doelstelling te realiseren.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van der Meer: Dat was mijn eerste punt.

De voorzitter: Daar wordt gelijk op gereageerd. Dat ging over de 1,9 terrawatt, dat die gehaald moet worden en hoe gaan we dat doen zonder windenergie? De heer Wringer.

De heer Wringer: Dank voorzitter. Ten eerste, wie besloot dat we die 0,19 terrawatt op ons Eiland moeten halen? Want we hebben natuurlijk de hele regionale energie en eerst 0,37 terrawatt en we zijn maar 40 procent van de bevolking. Maar dat punt daar gelaten. Die energiemix, die hoeft natuurlijk niet van ons eiland te komen. We hebben natuurlijk maar een klein eiland. Want als je de Moerdijk overrijdt, kom je 40, 50 windturbines tegen. Dat is eigenlijk jammer dat we niet samen met de regionale energietransitie Brabant-West zitten. Want die windmolens die hoeven niet op ons Eiland te staan. Die kunnen ook ergens anders in de RES staan. Wil ik maar zeggen.

De voorzitter: Dit was een interruptie op de heer Van der Meer en de heer Van der Meer gaat nu reageren.

De heer Van der Meer: Ja. Als we daar als gemeente stuk grond uit kunnen kopen waar we windmolen neer zouden kunnen zetten, dan zou dat een optie kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Damen wil ook interrumpen op de heer Van der Meer.

De heer Damen: Ik denk ook dat een voorwaarde is dat er in die gemeente geen CDA zit die zegt van al die energie moet wel aan ons ten goede komen in de Brabantse gemeente en niet in de Zuid-Hollandse gemeente.

De voorzitter: Oké. Mevrouw van Vugt, we interrumperen op de heer Van der Meer en niet op de heer Damen, ook al daagt hij u flink uit, zie ik. De heer Van der Meer, u had nog meer punten.

De heer Van der Meer: Het tweede punt gaat over die discussie die even ontstond over het warmtenet. Het is zeker sinds de ronde tafel bespreken volkomen duidelijk dat lang niet alle huizen en andere gebouwen op dat warmtenet zullen kunnen worden aangesloten. Ook niet als dat duurzame gevoed wordt met warmte. Dus daarom is er inderdaad, de wethouder had het al over een all electric wijk is het heel erg belangrijk dat ook eigenaren en bedrijven die niet met dat warmtenet verwarmd kunnen worden, dat die snel en goede adviezen en ondersteuning krijgen om te weten wat voor perspectief ze hebben. Er zijn talloze mensen die een verwarmingsketel moeten vervangen, wat moeten die doen? Dat moeten ze weten en als dat niet goed gebeurt, dan missen we een enorme kans.

De voorzitter: Perspectieven voor bedrijven en huizen die niet tot warmtenet kunnen worden aangesloten. Ik zag dat de heer Roggekamp. Wilde u interrumperen?

De heer Roggekamp: Ja, ik zat even te twijfelen, voorzitter. Vandaar dat ik het niet deed, maar als mijnheer Van der Meer net mee was geweest naar het bezoek van het Leerpark had u gezien dat die huizen met een heel klein elektrisch kacheltje verwarmd konden worden, omdat ze heel goed geïsoleerd waren. Dus moeten we naar nieuwe manier van bouwen kijken dan?

De heer Van der Meer: Zeker, dat hoort daarbij.

De voorzitter: En mevrouw Boom-Vos wilt u ook nog een interrumperen?

Mevrouw Boom-Vos: Nou, niet interrumperen, maar ook juist meer ondersteunen. Ja, verbazingwekkend hè.

De voorzitter: Technisch gezien nog steeds een interruptie. Maar goed, dat is een discussie voor later.

Mevrouw Boom-Vos: Nu ben ik echt mijn verhaal kwijt. Wat was u ...
Handelsperspectief

De heer Van der Meer: ik had het over alternatieven voor het warmtenet.

Mevrouw Boom-Vos: De handelsperspectieven en elke wijk is die ander of elke behoefte is ander. Waar veel nieuwbouw is behoefte anders. En dan is in mijn visie het programma waar alleen dat we er voorzetten wat we nu aan informatie geven is te weinig. Daar zou ik gewoon veel meer inzet van willen hebben.

De voorzitter: Duidelijk. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dat is geen vraag, maar inderdaad een ondersteuning. Dank daarvoor. Mijn laatste opmerking heeft betrekking op de besparingsdoelstelling van 30 procent. Die is alom toegejuicht, maar de vraag is wel hoe gaat die gerealiseerd worden? Ik heb op grond van de notitie geen greep op of geen antwoord op de vraag van is het uitfaseren van D, E, F, G labels is dat van huizen? Want, bedrijven vallen daar nog buiten begrijp ik. Is dat genoeg om die 30 procent te halen? Dus op dat punt is met name mijn vraag gaan we hard genoeg? En nemen we genoeg maatregelen? Ik weet niet of daar nog iets over te zeggen is.

De voorzitter: Oké, dank u wel. We hebben de heer Van der Meer gehoord over veel verschillende punten, drie verschillende punten zelfs. Is er iemand uit de commissie nog iets anders wil inbrengen of hier nog op wil reageren? De heer Stam.

De heer Stam: Ja, even zoeken. Er wordt gesproken over alternatieven, maar ik denk dat mijnheer Van der Meer bedoeld aanvullingen op warmtenet dat is een. Ja precies,

De voorzitter: met alternatieven wordt aanvullingen op, bedoeld.

De heer Stam: en als je dan ook nog gaat kijken naar al die alternatieve vormen die waarschijnlijk dan uitgewerkt gaan worden. We zitten natuurlijk wel in een stad waar de betaalbaarheid ook een grote vraag is. En er wordt nu in het voorstel gerekend met totale capaciteit, afbouwen, ombouwen en dat is allemaal mooi. Maar er wordt niet echt goed gekeken ... Vandaar ook net de vraag van kan je dan een wijkscan maken? Waar gaan we nou welk warmtebron toepassen? Hoe ga je die energietransitie dan uitvoeren en hoe ga je dan mensen die dat niet kunnen betalen, die we heel veel hebben in onze stad, hoe ga je die dan over de streep trekken? Hoe krijgen die nou zelfstandig mee? En dat ja dat vind ik wel een belangrijke vraag, want we kunnen hier natuurlijk wel op een heel hoog niveau gaan zitten praten van en we gaan het doen en de terugverdiende capaciteit komt dan bij de gemeente terug, gaan we allemaal leuke dingen voor doen. Maar het gaat toch om uiteindelijk die gezinnen, die in een woning zitten oud of nieuw, de nieuwe woningen dat hebben we hier al gehoord. Nou die worden wel zo gebouwd dat energie transitie wat gemakkelijker is, maar we hebben ook wel aardig wat oude wijken met mensen met een laag inkomen. Hoe gaan we dat dan bewerkstelligen? Want dat zit voor mij wel een op een gekoppeld aan dit stuk.

De voorzitter: Hoe krijgen we iedereen mee? Mevrouw van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ja. Hierop aanhakend zou mijnheer Stam het dan ook een idee vinden dat vormen worden gezocht, waarbij dus ook de inwoners met een smalle beurs kunnen aanhaken en participeren.

De voorzitter: De heer Stam, vindt u dat een idee?

De heer Stam: Dat was denk ik eigenlijk de insteek van mijn betoog. Ik denk dat we daar heel goed naar moeten kijken van hoe krijgen we die mensen met een smalle beurs ook zo mee, dat ze die slag kunnen maken. Dus ja, volmondig ja.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Wringer

De heer Wringer: Dank, voorzitter. In aanvulling daarop. Weten we dat ... Zou graag een fysieke, laagdrempelig energie loket in de binnenstad willen zien. Wie iedereen, wil ik eigenlijk meegeven aan het college, vrijblijvend en onafhankelijk voorgelicht kan worden over de mogelijkheden van hun woning. Projecten die lopen beschikbaar, subsidies, enzovoort. Wil het college dit als eis meenemen in de nieuwe aanbesteding van het continueren van het informatiepunt regionale energie loket? Vraagteken.

De voorzitter: Ja en ik ga dan gewoon nu gelijk de beurt aan de wethouder geven. Kunt u daar kort antwoord op geven?

Mevrouw De Jonge: Ja, daar wil ik zeker antwoord op geven. Om eerlijk te zijn is dat ook echt wel een wens van dit college om te kijken of iets van een loket hebben waar mensen kunnen binnenlopen. Dat missen we nu nog in Dordrecht, ook in de regio. Of het bij de aanbesteding is, dat gaan we afwegen of dat we zelf zeggen van we organiseren het. Maar uw oproep is heel duidelijk van ga dat wel verkennen om te kijken of een bemenst plek kunnen krijgen in de stad, waar mensen gelijk binnen kunnen lopen.

De voorzitter: Oké. Duidelijk. College staat er positief tegenover. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, ik weet niet wat uw order is, voorzitter, maar ik reageren op wat de wethouder nu gezegd heeft of was dit een interruptie van de wethouder?

De voorzitter: Nee, u mag reageren op wat de wethouder heeft gezegd.

De heer Van der Meer: Oké. Want mijn vraag is namelijk. Een loket waar mensen kunnen binnenlopen, is een kant, maar er is ook gepleit door verschillende mensen hier om een pro actiever benadering. Een blok voor blok benadering. Bij de stukken zit een voorstel van de rechtse stromen over hoe dat naar eigenaren toe gestald zou kunnen krijgen en wat daar de mogelijke kosten van zijn. Wat is uw oordeel over een dergelijke benadering? Ziet u daar mogelijkheden voor?

De voorzitter: We creëren ondertussen een nieuwe vraag, merk ik. Ik ga nog een antwoord toelaten.

Mevrouw De Jonge: Ook heel kort hierop. We hebben het initiatief die van de rechtse stromen altijd aangemoedigd met hun blok voor blok benadering. Dat is een andere, zoals wij het als gemeente opzetten en daarmee juist heel erg aanvullend op elkaar. Gelijk over eigenlijk de opmerking van Fractie van Waardhuizen. Juist doordat we een buurt aanpak willen gaan doen, gaan we kijken van wat betekent dat nu? We kunnen dan in gericht inzoomen wie wonen er? Wat zijn inkomen? Hoe zitten de eigendomsverhoudingen? Wat heeft iemand nodig om mee te kunnen in deze transitie? We willen dat kleiner maken dan heel de stad, want dan is het schieten met losse hagel. Dus we willen dat gaan uitproberen, via buurt aanpakken. Waar we dan gericht met projectleiding en alle partners die erbij horen van de netbeheerders coöperaties. Misschien ons eigen vastgoed. Willen we dat gaan inzetten en daarmee ... Mijnheer Van der Meer ben ik even uw vraag kwijt of heb ik die daarmee beantwoord?

De heer Van der Meer: Mijn vraag is inderdaad of u kunt toezeggen dat u daar in elk geval een ... Ook daarvoor een scenario ontwikkelt hoe die blok voor blok benadering georganiseerd en gefinancierd zou kunnen worden.

Mevrouw De Jonge: Kijk, zoals ik al zei, we willen die aanpak echt buurtgericht gaan aanpakken en we hebben al enige tijd, bijna een klein jaar nu de Taskforce energiehulp waar ook de rechtse stroming bij aangesloten is. Omdat wij ook hebben gezegd we moeten vooral aanvullend op elkaar zijn en elkaar versterken. Waar wij niet kunnen zijn, omdat wij onze prioriteiten hebben gelegd toch bij de slechtere labels en in de wijken waar de lagere inkomens zijn, zou het mooi zijn dat we met hen kunnen kijken, als je de hele kaart pak van de stad, van waar kunnen jullie met je blok voor blok benadering en hoe we dat organiseren? Daar zijn we nog over in gesprek.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie een paar handen in de lucht gaan, maar ik wil wel even ... Ik wil echt op zoek naar hoe staat de commissie nu tegenover die politieke vragen? En wat gaan we dus met het raadsvoorstel doen? Want ik constateerde net in de eerste termijn ook een hele hoop ideeën. Dus ik wil nu meer sturen op de inhoud van het raadsvoorstel. Zijn er eventuele amendementen? Zitten we allemaal op een lijn? Of zijn er heel veel verschillende meningen? Dus bedenk eventjes of uw vraag of opmerking daaraan bijdraagt of niet. En dan ga ik even opnieuw kijken hoeveel handen er zijn. Nog even veel. Natuurlijk. Lekker koppig. Begin ik achteraan bij de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, op de tweede vraag, warmte oplossingen. Stel de vraag ook direct aan deze commissie. Kijk. Een volgorde is als wij warmtenet en het gebruik daarvan nog meer willen inzetten voor deze stad. En we weten dat de toevoer op dit moment twee grote toeleveranciers ... Dat zijn HVC en onder andere Chemours en we weten dat HVC de nodige in de lucht blaast. Waarvan niet altijd tevreden van zijn geweest in het verleden, maar nog steeds niet. Maar dat geldt zeker ook voor Chemours. En vanuit hun prijs bedrijfsprocessen krijgen wij die warmte onder andere. Maar dat betekent, als we dit zo ook vandaag vaststellen dat we wel die afhankelijkheid van deze twee grote leveranciers, daar dus ook mee instemmen. Dus ik kijk even de commissie aan dat dat wel de consequentie is.

De voorzitter: We maken onszelf afhankelijk, stelt de heer Gündogdu. Is er een commissielid ...

De heer Gündogdu: Met de huidige proces van opwekken.

De voorzitter: Ja, met het huidige proces van opwekken. De heer Portier.

De heer Portier: Ik heb even een opmerking over met name HVC. Want HVC is natuurlijk wel in handen van gemeenten en provincies. Dus in die zin is het een publiek bedrijf. Aan de andere kant opereert het eigenlijk wel als een gewone onderneming, die winst wil maken. Dus de de vraag is van kunnen we als gemeente meer greep krijgen op wat HVC of op het warmtenet in deze gemeente of in ieder geval in deze regio doet. Zal een deel van HVC afgesplitst kunnen worden? Of in ieder geval onder controle komen van hoe het hoe het opereert? Daar ben ik wel benieuwd naar. Want anders gaat die afhankelijkheid inderdaad heel erg zwaar wegen.

De voorzitter: Hoe kunnen we meer grip op het warmtenet krijgen? De heer Wringer?

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Ik denk dat het een jaar of misschien twee geleden alweer. Hebben we een presentatie gehad bij FC Dordrecht over het warmtenet bij HVC. Op een gegeven moment groeit dat warmtenet zo groot dat je meerdere warmte invoerpunten nodig hebt. Dus het zou wel mooi zijn, zeker met het contract wat herzien moet worden met HVC, dat het warmtenet gewoon opengesteld wordt voor andere toeleveranciers voor warmte.

De voorzitter: Ik hoor een kleine fluister naast mij. Dat is het al. Dus dat is misschien een fijne toevoeging aan de discussie. De heer Stam.

De heer Stam: U maakt mij wel een beetje in de war, hoor. Want u begon vandaag de commissie met u mag in de tweede ronde vragen stellen aan elkaar. Dat wordt nu even teruggedraaid. Kijk ik even naar raadsvoorstel. Dan hoor ik weer een aantal mensen wat dingen roepen, dan denk, volgens mij is nog een week of twee, drie geleden aangegeven dat college nu bezig is met HVC om de DVO te verlengen. Dus wat is van onze positie nog? Als u mij nu expliciet vraagt, van hoe kijk je tegen dit voorstel aan? Ja, eigenlijk kan er niet tegen zijn, maar tegelijkertijd het is nog zo open dat ik me afvraag waar stem ik dan mee in?

De voorzitter: De heer Stam, ik zal mezelf even verduidelijken. Ik was op zoek naar een gesprek tussen de commissieleden. Hoe gaan jullie ... wat wil de commissie met een stuk doen, zodat we het wel in de raad kunnen bespreken of als hamerstuk goed kunnen keuren. Wat moet er gebeuren? Want, volgens mij is er een lijn te trekken, maar hoor ik ook nog veel verschillende vragen en opties en ideeën. Eerste volgens mij vrijwel de bedoeling van elke.

De heer Stam: Dan had u dat van tevoren beter moeten vertalen, naar mijn idee. Maar goed.

De voorzitter: De heer Stam, dat is volgens mij het idee van vrijwel elke oordeelsvorming.

De heer Stam: Ik geef nu ook aan hoe wij tegen het voorstel aankijken. Eigenlijk kan je niet tegen energietransitie zijn, maar dit raadsvoorstel is gewoon te open. Dat is wat mij betreft niet nog bespreekbaar.

De voorzitter: Mevrouw Boom-Vos.

Mevrouw Boom-Vos: Mag ik daarop reageren? Want, wij zitten zelf ook ongeveer in dezelfde opinie als mijnheer Stam. Van je kunt er niet tegen zijn. We zijn voor de doelstellingen, maar ik mis nog steeds de concreetheid. Ik heb het even afgewacht. Ik merk dat bij de wethouder die concreetheid ook nog niet te krijgen is of te vinden is op dit moment. Maar ik wil het wel weten. Dus ik wil daar een afspraak over maken via motie of iets anders. Om te kijken hoe kunnen we dat concreter krijgen. Wat voor proces gaat er gelopen worden en wanneer? En ik snap wel dat dat dit jaar niet kan, maar zitten wel richting proces 2026, dus daar zou ik een motie voor willen indienen. Voor het...

De voorzitter: Ik hoor het voorstel van de VVD om een motie in te dienen. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: '...' De doelstellingen onderschrijven wij dus van harte. Maar de concretisering is inderdaad zo onduidelijk nog, dat het moeilijk is om te beoordelen of we met deze notitie nu de goede start maken of dat we verder moeten gaan. Wat wel lukt, is de toezegging die de wethouder net gedaan heeft over dat er in elk geval een duidelijk plan voor de blok voor blok benadering gaat komen. Ik hoop dat die snel komt. Misschien kan de wethouder daar nog iets over zeggen, wanneer we die kunnen verwachten, want dat is een hele belangrijke. En het tweede, hoop ik dat de wethouder daar ook een toezegging over wil doen. Dat is de scenario's over duurzame opwerking in verschillende mixen en op verschillende locaties. Dat zou helpen als we die hebben.

De voorzitter: Zeker efficiënt, als de wet daar allemaal toezeggingen zou doen, Dan wordt het gelijk een hamerstuk.

De heer Van der Meer: Maar, precies dan hoeven we daarover in elk geval geen moties over in te dienen.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, even heel simpel. Voordat we moties dan al amendementen ingaan dienen. Moet het eerst bespreekstukken zijn of dat het moties of amendement worden.

De voorzitter: Door een motie of amendement in te dienen, wordt het automatisch een bespreekstuk. En is het aan de commissie of we stuk gaat bespreken of alleen de motie een amendementen.

De heer Portier: Dus wat mij betreft, bespreken we sowieso het stuk. Ikzelf zou in ieder geval amendementen in willen dienen om toch meer ambitie tonen. Verder te gaan dan alleen die E-, F- en G-labels. Daarnaast zie ik ook wel aanscherpingen aankomen voor het warmtenet, een aantal andere zaken. Dus wat mij betreft gewoon bespreken en laten we het zelf maar in de hand nemen om het nog wat concreter te maken, als we niet concreet genoeg vinden.

De voorzitter: Oké, ik hoor de SP zeggen, laten we zelf in de hand pakken. Dat is niet geheel een verrassing. Doormiddel van een amendement en ook over de energielabels en om het concreter te maken. De heer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Het is inderdaad een algemeen stuk en op zich hebben we daar niet zoveel moeite mee. We zullen er ook mee instemmen, maar er komt natuurlijk nog een startnotitie aan. De integrale route naar klimaatneutraal. Misschien met deze discussie ...

De voorzitter: De heer Wringer, ik ga even aan u vragen, u zei we kunnen ermee instemmen. Dus het voorstel om het een bespreek stuk te maken met motie en amendementen, daar voelt u niet zo heel veel voor?

De heer Wringer: Nee, klopt. Dat is ... Wij kunnen instemmen, zoals het er nu ligt. Maar, zoals ik zeg, er komt nog een startnotitie. De integrale route naar klimaatneutraal en dat lijkt me een ideaal stuk, omdat dan SMART te maken, concreter te maken en meer antwoorden te geven.

De voorzitter: Oké, nog een voorstel om bij een volgende notitie concreter, SMART-er en breder te maken. Mevrouw van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Een korte reactie over hoe het CDA erin in staat. We willen wel gewoon graag door met deze notitie, maar we vinden wel aanscherpingen nodig en of dat in een vorm van een motie komt dat gaan we nog even bespreken, maar misschien kunnen we ook aansluiten bij anderen. We zien wel.

De voorzitter: CDA heeft ook een wens tot aanscherping. De heer Damen

De heer Damen: Voorzitter, ik zie niet hoe je met een motie dit stuk concreter kunt maken. Dat zal het college zelf moeten doen.

De voorzitter: Is er een commissielid die de heer Damen kan overtuigen met een voorbeeld van de motie waardoor we het kunnen aanscherpen. Ik zie de heer Portier, die heeft echt een idee. Gaat uw gang.

De heer Portier: Met een motie kun je per definitie geen stuk concreter maken, want de motie heeft geen effect op het stuk. Daar heb je een amendement voor nodig en er ligt een raadsvoorstel wat we nu weer bespreken. Dus daar kan het college met niks meer aan veranderen. Dus het moet echt vanuit de raad komen.

De voorzitter: Duidelijk. Het moet in ieder geval vanuit de raad komen. En mevrouw Van Vugt die wilde nog zeggen hoe dat kan met de motie.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Een motie is natuurlijk per definitie, voorzitter, alleen maar een toezegging, maar je kan natuurlijk wel een toezegging afdwingen dat er een strakke planning komt, die controleerbaar is door de raad om maar eens een voorbeeld te geven.

De voorzitter: Ja. Dan ligt er een uitspraak van de raad en dat is dus aan het college om het uit te voeren. Dus dat heeft in dit geval zeker zin.

De heer Damen: Ik ben overtuigd.

De voorzitter: U bent overtuigd. Kijk, dan zijn wij heel goed oordeelsvormend aan het vergaderen hier. Nog een ander geluid, vanuit de commissie. De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, ik wil toch even een verduidelijkende vraag aan mevrouw De Jonge stellen. Want ik echt met een gerust hart met dit stuk instemmen. Want ik heb niet zozeer bezwaar tegen de doorstartnotitie. Want kijk naar de uitwerking maar zeggen wij, als we het hebben over de warmtenet en de toeleveranciers van de warmtenet, kom ik even terug op wat ik zojuist heb ingebracht, dat we wel die afhankelijkheid van zowel HVC als bijvoorbeeld een Chemours blijven handhaven, ondanks dat we eigenlijk vinden dat die bedrijven niet helemaal fait zijn, om zacht uit te drukken,

omdat we wel afhankelijk zijn van de energie die zij leveren. En of dat wel een constatering is. Als we dus instemmen met dit stuk dat we die afhankelijkheid voor, althans de komende jaren, blijven zullen houden. Misschien dat we dat zelfs nog groter en groter afhankelijkheid ...

De voorzitter: Duidelijk. Wethouder De Jonge. Kan uw antwoord de heer Gündogdu overtuigen?

Mevrouw De Jonge: Daar ga ik wel een poging toe doen. Want ik begrijp wel uw bezorgdheid. Tegelijkertijd worden warmtenetbeheerders en leveranciers nog heel erg door wet- en regelgeving nog helemaal ingeperkt. Als het gaat over de warmte netbeheerders. Want dat halen we uit elkaar. Ligt er nu zelfs in de Tweede Kamer, ligt de Wet collectieve warmtevoorziening, waarin zelfs gepleit wordt om de netbeheerders alleen in publieke handen te laten zijn. Dus krijg je eigenlijk per definitie de situatie die wij al hebben. Een organisatie in gemeentelijk aandeelhouderschap en hoe je het ook wil organiseren. Die is verantwoordelijk voor het net. Nou, dat is ook niet anders dan dat we bij elektriciteit hebben we ook alleen maar met Stedin, is ook geen concurrentie. Het tweede is van hoe wordt dat net gevoed. En daar zit eigenlijk uw grootste zorg volgens mij. Wie kan nou op dat net inpluggen? Ik zei net al HVC daar hebben we de afspraken mee dat het een open net is. Tot op heden zijn zij wel de enige die de bron hebben en dat is altijd onze afvalcentrale geweest. Komt nu straks, 15 juni, gaan we het officieel lanceren. Komt de e-boiler bij. Ze hebben inmiddels de slip. Dus we zijn echt wel aan het verduurzamen. Maar ik ben ook met u eens. Voorlopig zullen we nog geen afkoppeling hebben van twee bedrijven die we eigenlijk liever qua uitstoot niet willen hebben. We zetten dus wel in op de geothermie bronnen. Iemand zei dat zit in Sliedrecht. Ja, maar we gaan proberen de drie warmtenetten, gaan we aan elkaar koppelen, zodat ook alles wat uit de geothermie komt van Sliedrecht bij ons terecht komt. Maar het staat eenieder vrij die denkt, ik heb een bron ik wil aansluiten die kan een aanvraag doen en inpluggen.

De voorzitter: De mogelijkheden en onmogelijkheden zijn duidelijk. Dank u wel. U heeft er veel verstand van. Dat is ook fijn. De heer Gündogdu, hoe zit u er nu in, na deze beantwoording?

De heer Gündogdu: Wij kunnen instemmen met deze met dit stuk, voorzitter. Wat mij betreft hoeft niet besproken te worden.

De voorzitter: De heer Damen

De heer Damen: Voorzitter, ik zit met twee punten. Eerder al besproken, de levering van energie doormiddel van molens. Ik vind dat dat nou onvoldoende geregeld wordt in dit stuk. Ook de denkrichting. Ik kan prima leven als die energie komt uit molens die heel ergens anders staan, maakt me niet uit waar. Maar als die niet ergens anders te plaatsen zijn, vind ik wel dat ze ook op het eiland zouden moeten kunnen staan. Tweede is, dat mis ik geheel, het terugdringen van het energiegebruik door autoverkeer. Daar kom ik nul over tegen. Het emissieloos maken van het verkeer in de binnenstad, dat slaat natuurlijk nergens op, omdat wij gewoon het autoverkeer uit de binnenstad willen weren sowieso, omdat we daar willen wandelen.

De voorzitter: Ik heb u gehoord, de heer Damen, u heeft het net ook, na de eerste termijn, bij het college neergelegd. Daar is een antwoord opgekomen. Daar bent u niet tevreden mee, denk ik. Maar heeft u zelf concrete plannen om hier wel iets mee te doen via een amendement of een motie? Of kijkt u nu echt de commissie rond of u medestanders heeft?

De heer Damen: Ik zal in ieder geval andere fracties benaderen met een conceptmotie.

De voorzitter: Kijk. Een conceptmotie. Mevrouw Boom-Vos.

Mevrouw Boom-Vos: Volgens mij staat er ook in het programma energietransitie dat dit in het programma klimaatneutraal benoemd wordt. Dus daar zou ik even goed opletten dat de zero missie of de automobilititeit juist uit dit programma gehouden wordt.

De voorzitter: oké, dank u wel. Goede toevoeging voor als de heer Damen de motie gaat maken. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Voorzitter, ik krijg nog een reactie op mijn vraag van de wethouder over verschillende scenario's, over duurzame opwekking. Verschillende plekken in beschouwing betrekken, waarin wind of zon gerealiseerd kan worden. Verschillende mix daarvan. Voor- en nadelen daarvan. Maar wel allemaal alle scenario's optellen tot die 1,9 terrawatt in 2026. Dat zou, denk ik, voor onze discussie en besluitvorming heel erg wenselijk zijn.

De voorzitter: Nou, wethouder, aan u weer de uitdaging om dit antwoord zo concreet mogelijk te geven.

Mevrouw De Jonge: Het gaat over de mix van energie. En die onderschrijven wij ook. En het, wat ik al zei, het zal een puzzel zijn Op ons Eiland om te kijken waar kunnen wij dat vandaan gaan halen. Nogmaals via de voortgang van de rest krijgen we ook totaal inzicht en kunnen we ook zien hoe de regio zich ontwikkelt. Dat is eigenlijk wat mijnheer Damen ook zegt van kijk ook naar buiten. Tegelijkertijd vind ik dat je moet kijken van welk aandeel hebben wij in de rest en kunnen we daaraan voldoen? Die scenario's, dat is eigenlijk waar we net over hadden. Ik maak wel even een voorbehoud met precies de planning. Maar dit is wel wat we kunnen oppakken met de passage in de startnotitie dat we herijking van structuurvisie willen doen. Samen met wat we van de rest straks weten van waar staan we nu? Om dan te kijken naar het gebied van Dordt van waar zit de mogelijkheden voor wat? En dan kan ik uw antwoord geven op de vraag van hoeveel kunnen we nu via de mix voor elkaar gaan krijgen?

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nog even naar mevrouw Nieuwland voordat ik iets anders ga zeggen

Mevrouw Nieuwland-Van den Bosse: Dank u wel. Wij zitten inderdaad ook nog steeds eigenlijk vooral op dat concrete. Dus wij kunnen zeker ermee instemmen, maar ik zal ook zeker kijken naar welke moties, amendementen anderen in voorbereiding hebben of we dat nog verder aan kunnen scherpen.

Want er werd net aldoor mijnheer Wringen gezegd van, gelukkig komen we nog straks over klimaat neutraal 2040 te spreken. En daar was ik het helemaal mee eens. Eigenlijk zat ik er een paar weken terug toch misschien iets relaxter in. Dat ik dacht van, oh, nou dan zullen we daar de concrete uitwerking wel krijgen. Maar ik zag het stuk bij de agendacommissie staan. Toen dacht ik ja, verdraaid. Ook daar ontbreekt de planning en het proces. En dus ik geef hem maar vast maar mee, dat debat wat daarover zou volgen, ik denk eigenlijk dat we de discussie van vandaag daar herhalen.

De voorzitter: U doet een oproep tot planning en proces. Na de woordvoering van of na de opmerking van mevrouw Nieuwland kan ik ook constateren dat er meer partijen zijn tot nu toe die zeggen oké, laten we het bespreken op basis van moties en amendementen. Maar een enkele partij die zegt nou het hoeft helemaal geen bespreekstuk te zijn. Commissie, kan ik de conclusie trekken dat we dit willen bespreken in de raad enkel aan de hand van moties en amendementen met de spreektijd van twee minuten? Ja? Ik zie geknik. Ik zie een twijfel. Mijnheer Stam.

De heer Stam: Weet je, alles horende. Wat ik heb gezegd van we kunnen er best wel mee instemmen. Alleen ik vraag me af wat we gaan bespreken, maar dit zo horende zullen wij ook wel wat moties en amendementen voorbereiden. Dan is de vraag weer van hoeveel worden dat dan in totaliteit? Maak je het dan gemakkelijker voor het college of niet? Maar dan denk ik dan heb je ongeveer met al die moties ongeveer vijf minuten per partij nodig om dat uit te leggen, want twee minuten is dan wel erg krap.

De voorzitter: Twee minuten is erg krap hoor ik hier zeggen. Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Misschien is het ook een idee om in ons woordvoering wat makkelijker dan aan te sluiten bij de woordvoering van een ander, zodat je echt alleen kunt toevoegen wat nog nieuw is.

De voorzitter: Daar maakt mevrouw Van Vugt wel een goede opmerking, want ik hoor veel amendementen en moties over echt concrete ideeën. Ik denk dat er ook veel aansluiting zal zijn. De heer Damen.

De heer Damen: Ik zou het mooi vinden als dat zou gebeuren, maar dan zou je kunnen voorstellen dat als twee fracties of drie fracties of acht fracties een woordvoerder hebben, dat ze daarvoor een minuten bonus krijgen.

De voorzitter: Excuus, sorry. Dus als meerdere partijen een woordvoerder uitzoeken ...

De heer Damen: Als meerdere partijen hetzelfde standpunt hebben, waarom zouden ze dan allemaal het woord daarover moeten voeren? Dan word je helemaal verveeld van.

De voorzitter: Dit is een goede oproep tot discipline in de raad. We hoeven inderdaad elkaar niet te herhalen. Het wordt vanzelf duidelijk wat u vindt, naar de buitenwereld. Mevrouw Boom-Vos.

Mevrouw Boom-Vos: Ja. En over discipline gesproken. Als we nou van tevoren onze moties delen en ver van tevoren en niet de dag ervoor, dan weten we allemaal wat er gebeurt, kunnen we het samenvoegen en hoeft er niet zoveel discussie plaats te vinden.

De voorzitter: Ik ben echt fan van deze oproep. De heer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Even als aanvulling op wat mevrouw Nieuwland al zei. De startnotitie is volgens mij eerder deze avond teruggestuurd naar het college, omdat die onduidelijke woorden bevat en niet volgens juiste format was weergegeven. Dus ... is dat niet? Volgens mij ...

De voorzitter: Sorry dat is klimaatneutraal 2040, als ik het goed zeg. Dat is iets anders dan dit. Dat is ook dit?

De heer Wringer: Dat is de volgende startnotitie, waar ik net al de oproep deed ...

De voorzitter: De volgende startnotitie.

De heer Wringer: Om die wat concreter en zwaarder te maken. Dus misschien kan dat ook gelijk aangepast worden.

De voorzitter: Die is ... Soms is het best gecompliceerd, dit werk. Die is inderdaad teruggestuurd en dat is meer een kwestie van format en leesbaarheid, dan inhoud kan ik in ieder geval daarover zeggen. Oké. Maar, even terug naar de conclusie van deze commissie. Ik dacht dat u klaar was, de heer Wringer. Ja. Volgens mij is dat duidelijk. Even terug naar de conclusie van de commissie. Een bespreekstuk in de raad, gericht op moties en amendementen met een spreektijd van twee minuten en de oproep tot discipline om elkaar vooral niet te herhalen. Klopt dat, commissie? Mooi. Vroeg vooraf de moties en amendementen delen, zodat iedereen lekker bij elkaar kan aansluiten. Kan samenwerken. En ondanks deze complete conclusie wil de heer Portier nog iets toevoegen. Gaat uw gang

De heer Portier: Voorzitter, ik ben het helemaal eens met uw conclusie. Even een reactie op de heer Damen. Ons Reglement van Orde voorziet er gewoon nog niet in. Maar als partijen creatief zijn en ze hebben dezelfde standpunten kunnen de ene twee minuten beginnen waar de andere twee minuten is opgehouden en dan heb je hetzelfde effect.

De voorzitter: In praktijk zou dat kunnen. Hoor ik hier naast me. De heer Van der Meer, wilde u nog iets toevoegen of is het zo allemaal wel gezegd volgens u?

De heer Van der Meer: Ik ben voorlopig helemaal tevreden.

De voorzitter: U bent voorlopig helemaal tevreden. Beste commissieleden, dan wil ik jullie bedanken voor deze constructieve vergadering. Ik heb hem als erg prettig ervaren. Dan mogen jullie. Ja, door naar de volgende. Normaal gesproken heb ik de laatste op de avond en zeg ik allemaal fijne avond, lekker naar huis en zo, maar nu succes de rest van de avond met de andere vergaderingen en tot ziens.

3. Initiatiefvoorstel van fractie ChristenUnie/SGP 'Eerst Dordtse burgerberaad'

Voorzitter: Mevrouw Boom-Vos
Raadsgriffier: Mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. De Feijter (CU/SGP)
Mevr. De Groot (BvD)
Dhr. Gündogdu: (Op ons Eiland)
Dhr. De Heer (CU/SGP)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Maroof (DENK)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Mevr. Pichel (FvD)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Schalken-Den Hartog (BvD)
Mevr. Schnabel (PvdA)
Dhr. Stam (FW)
Mevr. Vol-van der Horst (PvdD)
Dhr. De Vries (VSP)
Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)

Portefeuillehouder: wethouder T.F. de Jonge

Ambtelijke ondersteuning: S. Langenberg

De voorzitter: Welkom, welkom. Welkom, welkom. Een nieuwe sessie. Welkom aan de raadsleden, commissieleden, een nieuw commissielid, wethouder De Jonge, ondersteuning uit de gemeente. En ik kijk nog even naar het publiek en het publiek. Heel mooi. Wij zijn hier bijeen, omdat onze collega's van ChristenUnie/SGP met een initiatiefvoorstel zijn gekomen dat vandaag voor de tweede keer behandeld zal worden. We hebben deze keer geen politieke vragen, maar wel een aangepast, een aangevuld initiatiefvoorstel. En we hebben ook de ingestuurde documenten van de werkgroep burgerberaad klimaat die staan in RIS. Ik ga dadelijk initiatiefnemers de aftrap geven om puntig toe te lichten wat zij hebben meegenomen van de vorige oordeelsvorming en wat ze hebben aangepast als daarop verhelderende vragen zijn, kunt u die stellen. En daarna starten we met de eerste termijn. Wat ons oordeel is. Ook merk ik op dat startnotitie participatie waar wij de vorige oordeelsvorming over spraken inmiddels is ontvangen. En hij zit bij de agendacommissie die vandaag is gehouden. En de agendacommissie heeft besloten tot directe oordeelsvorming. Met veel plezier, zie ik hier rechts van mij. Ik wil allereerst aan iedereen vragen om zich even toe te lichten. Begin ik even hier links van mij.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke Van der Meer, GroenLinks.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann, Dordtse VVD.

De heer Stam: Marco Stam, Fractie van Waardhuizen.

De heer De Heer: Robert de Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer De Feijter: Bart de Feijter, ook ChristenUnie/SGP.

De heer Gündoğdu: Aydin Gündoğdu, Op ons Eiland

Mevrouw Schnabel: Marije Schnabel, Partij van de Arbeid.

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter voor Dordt.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter voor Dordt.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

De heer Maroof: Maroof, DENK Dordrecht.

De heer Portier: Ronald Portier, SP.

Mevrouw Vol-van der Holst: Danielle Vol, Partij voor de Dieren

Mevrouw Van Vugt-Roose: Franciske Van Vugt, CDA Dordrecht,

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel, Forum voor Democratie.

De heer Langenberg: Sven Langenberg, ambtelijke ondersteuning.

Mevrouw De Jonge: Tanja de Jonge, wethouder.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik de toelichting of het woord geven aan ChristenUnie/SGP.

De heer De Heer: Voorzitter, u kent dat vast wel. Als we het komende uur gaan praten over Rode Skoda's, dan zien we morgen allemaal extra veel rode Skoda's op de weg. Je zou bijna denken dat dit ook aan de hand is met het burgerberaad. We spreken er sinds een paar weken over en sindsdien zie je het steeds vaker in de kranten en in het nieuws. In dit geval is het alleen geen fantasie, maar realiteit. Alleen al sinds onze laatste bespreking in de commissie hebben Rotterdam en Utrecht laten weten een burgerberaad te organiseren. De een over klimaat, de ander over de jaarwisseling weer twee steden die dit participatie instrument omarmen. Let op, de keuze voor een burgerberaad in Dordrecht, moet zeker niet gebaseerd zijn op FoMo, op de fear of missing out. Maar uiteraard alleen, omdat we dit zelf ook zien als een mooi instrument voor onze stad. Een kans om een maatschappelijk vraagstuk samen met de stad op te lossen en daarmee te bouwen aan hernieuwd vertrouwen. Voorzitter, we hebben de afgelopen commissievergadering aandachtig geluisterd en meegeschreven met de positieve opmerkingen en ook met de vragen die hier werden gesteld. En om die reden bespreken we vanavond het aangepaste initiatiefvoorstel. Rode onderdelen zijn toegevoegd en aangepast naar aanleiding van verzoeken uit deze commissie. Compliment ook voor de goede feedback. Ik neem ze kort met u door. Op pagina zes maken we extra duidelijk dat we willen voorkomen dat er een onderwerp en vraagstelling op tafel komt die maar door een kleine meerderheid wordt omarmd. We hebben er ook bewust voor gekozen geen percentage hieraan te koppelen, maar wel een duidelijke ambitie, van een zo groot mogelijke meerderheid.

Op pagina zeven hebben we aandacht gegeven aan een begrijpelijk onderbuikgevoel. We merkten drie weken geleden dat sommige fracties een beetje in dubio zitten. Want ja, aan de ene kant wil je als gemeenteraad niet opeens je besluitvormende rol uit handen geven, maar ja, als je het organiseert, moet je ook voorkomen dat het advies van het burgerberaad zomaar in de prullenbak belandt. En om die reden hebben op deze pagina een onderdeel toegevoegd dat woorden geeft aan dat begrijpelijke onderbuikgevoel. Pagina acht hebben we extra aandacht gegeven aan de kwetsbare groepen en een aanmoediging voor werkgevers om werknemers ruimte te geven voor deelname. Mooie suggesties ook uit deze commissie. Pagina tien hebben we toegevoegd dat als het gaat om de financiering ook het desbetreffende begrotingsproblemen van het uiteindelijke onderwerp hier een bijdrage aan kan leveren. Pagina elf hebben we opnieuw woorden gegeven aan de begeleidingscommissie. We hebben bewuste de samenstelling van de begeleidingscommissie nog opengelaten, maar vooral duidelijk het doel van de commissie geschetst. Pagina elf ook een nieuw onderdeel. Een klankbordgroep. Dat komt tegemoet aan de vraag wat onze rol als raad is tijdens het burgerberaad. Voor de duidelijkheid, dit is niet bedoeld voor de raad om ongevraagd invloed te hebben op het uiteindelijke advies, maar vooral een vraagbaak op verzoek voor deelnemers om, bijvoorbeeld, technische haalbaarheid en adviezen te testen. Voorzitter, inmiddels hebben we ook de startnotitie participatie namens het college kunnen lezen. Zijn enthousiast te lezen dat het burgerberaad prachtig past binnen deze eerste kaders en dat het ook uitgebreid wordt genoemd in het voorstel. Alle reden dus om nu door te pakken met een uitspraak van de raad over het initiatief van het eerste Dordtse burgerberaad. Tot slot. We spreken hierover een prachtige kans. Een kans om een getoetst instrument ook in te zetten voor onze stad. Om een groep Dordtenaren, die met elkaar een afspiegeling zijn van onze mooie stad, mee te laten praten en denken over de uitdagingen, over de ambities die onze stad kent. Een kans om niet alleen te praten over nieuwe en verbeterde participatie, maar ook vooral te doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u, mijnheer De Heer. Dan kijk ik even rond wie met zijn eerste termijn wil beginnen. Niemand. Iedereen is eens? We zetten hem door. Nee? Oké.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, ik dacht dat het de bedoeling was dat u zei of er op de aanvulling in eerste instantie nog vragen zouden zijn aan de indieners?

De voorzitter: Ja. Daar corrigeert u mij, beiden, helemaal goed. Zijn er nog technische? Ik wou gelijk snel door. Zijn er nog verhelderende vragen? Aan de heer De Heer of de heer De Feijter over het initiatiefvoorstel? Nou, dat is een nee. Fijn. Dan ga ik door naar mijn volgende vraag. Wie zou aan zijn eerste termijn, qua oordeelsvorming, willen beginnen? Dan gaan we naar mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Laat ik dan ook maar beginnen en dan begin ik ook met de opmerking dat het voordeel van een snelgroeïende fractie is dat je op een gegeven moment de helft van het werk mag doen. Dat betekent ook dat je van de helft even ook wat minder weet. En ik neem het nu waar van mijn collega Dan van Leeuwen. Dus ik heb me snel verdiept en we hebben hier natuurlijk contact over gehad, maar voor hier, ons voorlopig standpunt is dat we nou gematigd positief zijn. We denken dat het een prima manier is om adviezen in te winnen. Om samen met de burgers gewoon goed naar zaken te kijken. We zijn ook blij met wat veranderingen die zijn doorgevoerd.

En ik denk dat er een aantal dingen zijn waar we graag goed naar willen kijken om ervoor te zorgen dat dit goed verloopt. Dat we dat we er ook iets aan hebben, maar ook dat het voor het hele concept van een burgerberaad niet voor niks is geweest. Ok denk dat dit ook gaat om de juiste verwachtingen scheppen en gewoon een strakke uitvoering. En daar mogen we met zijn allen denk ik wel heel kritisch op zijn. En de rest kan, denk ik, in discussie... Ik denk dat dit voor voorlopig standpunt even voldoende is en het geeft in ieder geval weer hoe we erin staan.

De voorzitter: Dank. Ik zag de heer Kuhlmann en daarna de heer Van der Meer.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen. Het zien en natuurlijk ook waarderen dat het voorstel is aangepast. Maar zoals het er nu uitziet zijn er nog steeds wel een aantal zaken waar we zorgen over hebben. Dat hangt samen met zorgen waar we het de vorige keer ook over hebben gehad. Dat je om het ... Een onderwerp wat je kiest voor zo'n burgerberaad, dat het heel belangrijk is dat dat een heel breed draagvlak heeft in de raad. En daar is nu iets over opgenomen, maar wij willen eigenlijk wel gewoon wat steviger waarborgen in zo'n regeling voor een burgerberaad, zodat je niet hebt dat je met, om eens een voorbeeld te noemen, met twintig zetels een burgerberaad goedkeurt over, zoiets omstredens als allerlei klimaatmaatregelen, windmolens, andere dingen. Of juist de andere kant op waar misschien andere partijen meer moeite mee hebben. Dat je zegt van nou met twintig zetels een jassen we er een burgerberaad doorheen voor het oplossen van het parkeer te kort in Dordrecht. En dan kunnen mensen nadenken over van of het een ondergrondse garage wordt of dat je plek, grasdingetjes, stukjes groen opoffert ...

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann, Mag ik u vragen om uw oordeel te geven en dan kunnen we later het debat doen.

De heer Kuhlmann: Precies. Dus waar het gaat om het onderwerp en een ander heel belangrijke vondst. Er zijn er meer, maar ik zal er even twee uitpikken. Zijn toch ook de financiën. We hebben het hier over een heel duur middel. En ook daar zijn echt waarborgen nodig. Er komen misschien wel zware tijden aan en dan moet je heel zorgvuldig hiernaar kijken. Laat ik het voor hier even bij houden.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. GroenLinks is een groot voorstander van het benutten van dit instrument om daarmee te komen tot beter beleid. Een groter draagvlak en meer vertrouwen. Belangrijker dan dat het snel gebeurt is dat het goed gebeurt. Dat vereist, ten eerste, in onze ogen dat er een heldere vraagstelling is over een substantieel probleem waar ook het bestuur en daarmee bedoel ik college en of raad echt mee worstelt. Als wij al een duidelijke opvatting hebben, heeft het weinig zin om daar een burgerberaad over te organiseren, want dat levert voor de een of de ander een compromitterende situatie op. Ten tweede een helder commitment van de raad, dat alleen met heel zwaarwegende argumenten van een advies van het burgerberaad afgeweken zal worden en inpassing in het totale participatie beleid om daarmee te verzekeren dat het goed gaat werken in het totaal van de samenwerking tussen bestuur en samenleving dat we op gang willen krijgen. Laatste opmerking is dat burgerberaad in mijn ogen nadrukkelijk als een instrument van de raad moet worden gezien.

De toevoeging die de indieners op pagina zes hebben gemaakt, suggereert eigenlijk een beetje dat het een instrument van het college is en dat lijkt mij ongewenst. Het college heeft dan aan de ene kant met een burgerberaad en aan de andere kant met de raad te maken en als die het niet helemaal met elkaar eens zijn, zit het college in een erg ongemakkelijke positie, denk ik. Een klankbordgroep vanuit de raad, die aan het plan is toegevoegd, lijkt mij juist wel een heel aantrekkelijk idee, mits die alleen een rol speelt in wat ik het voortraject zou willen noemen, dus in een discussie over de vraagstelling, opzet en mandaat. Maar zeker niet en het onderscheid met begeleidingscommissie is mij niet helemaal duidelijk, dus misschien kunnen de indieners daar ook straks nog iets over zeggen, zeker niet in de loop van het verdere proces, omdat de raad natuurlijk niet moet gaan sturen in hoe dat burger beraad verloopt en wat eruit komt. Dank u wel

De voorzitter: Dank. Ik zag net de heer De Vries. En daarna geef ik de heer Gündogdu het woord. De heer De Vries, gaat uw gang.

De heer De Vries: Dank u wel, voorzitter. De VSP is content met de wijziging in het initiatiefvoorstel, maar heeft zijn bedenking over de inschattingen van de kosten die met het initiatiefvoorstel gemoeid zijn. Gezien de diverse publicaties en aantallen deelnemers, denken wij dat de kosten significant hoger zijn dan het genoemde bedrag van 200.000. Dit kan echter pas goed in kaart gebracht worden als de opzet van een beraad en de kaders zijn ingevuld. De VSP volgt het standpunt in de toelichting om soepel om te gaan met het voorstel om al in 2023 een burgerberaad te beleggen. Het opleggen van een deadline in 2023 beperkt immers het doel en de werkwijze van het burgerberaad en om samen met de raadsgriffie in het tweede kwartaal van 2023 alvast te begeleidingscommissie voor de verkenning van een burgerberaad, zoals voorgesteld in dit initiatief samen te stellen. Met deze commissie kan besproken worden wat realistisch, haalbaar en betaalbaar is, zodat die door de programmamanager meegenomen kan worden. Al met al is de VSP gematigd positief en zal de VSP na het verslag van de begeleidingscommissie haar standpunt bepalen

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Om te beginnen wil ik mijn burens enorm bedanken voor dit voorstel. Zoals de eerste keer bij de eerste bespreking wij heel positief waren. Dat zijn wij nog steeds en zeker ook met de aanvulling die we hebben gelezen. Voorzitter, nog steeds en daar staan we pal achter. Alle initiatieven die ervoor kunnen zorgen dat we nog meer onze bewoners of ondernemers betrekken bij alles wat er in deze stad zich beweegt en ontwikkelt, daar staan we achter. En ook dit initiatief daarvan zijn we enorm positief. En tuurlijk, het is een experiment we moeten nog afwachten wat dat allemaal oplevert, maar laten we in ieder geval dit initiatief wel ondersteunen en met de intentie om zoveel mogelijk onze Dordtenaren te betrekken bij onderwerpen die hen aangaat. Wil niet zeggen dat de raad dan volgens buitenspel staat, want het is wat ons betreft heel netjes aangegeven wat de rol van de raad is, dus we zijn wat dat betreft content met dit stuk.

De voorzitter: Dank. Ik zag net eerst mijnheer Portier, maar die zit ... Die hangt lekker achterove. Zal ik eerst mevrouw ... Nee. Mijnheer Portier.

De heer Portier: Ik wist niet dat ik al zo vroeg was, want volgens mij waren andere mensen eerder. Maar maak niet uit. Als het anderen ook niet uitmaakt, dan zal ik zeggen wat ik te zeggen heb. Te beginnen, hulde en initiatiefnemers dat zij ja niet afgewacht hebben wat er uit het college kwam, maar inderdaad met een initiatief zijn gekomen. Wat dat betreft zouden we meer fracties, waaronder de mijne, daar een voorbeeld aan kunnen nemen. Binnenkort komt er misschien iets. Laat ik om te beginnen zeggen dat het doel burgers meer betrekken bij de politiek en duidelijk maken dat ze zelf wat het zeggen hebben, dat dat door mij onderschreven wordt. Ik vraag me alleen af of het burgerberaad gaat bereiken wat ermee bereikt kan worden. Om te beginnen wil ik het burgerberaad even afzetten tegen andere initiatieven, zoals die bijvoorbeeld met name in Latijns-Amerika geweest zijn. Hebben wij een burgerbegroting, hebben wij de burgerbevolking of ja ook een soort burgerberaad via loting samengesteld, iets van een 10 procent of dat een kwart van de gemeentelijke begrotingsgelden tot beschikking komt met jullie mogen weten wat jullie hiermee doen en jullie hebben daar de vrije hand in. Jullie kunnen daarover beslissen. Het is duidelijk dat het nu voorgestelde burgerberaad dat dat een andere inhoud heeft. De inleiding van het burgerberaad begint met hebben we het vertrouwen in de politiek herstellen en verderop wordt als voorbeeld van het burgerberaad het voorbeeld van de Ierse burgerberaad gegeven.

De voorzitter: Mijnheer Portier, aan u ook het verzoek om aan een oordeel te vormen. Dan doen we dadelijk debat.

De heer Portier: Ik doe nog ongeveer drie zinnen. In Ierland is er sprake of volgens onderzoek van de Universiteit van Dublin een gigantisch wantrouwen in de Ierse politiek. Dus daar heeft het in ieder geval geen zoden aan de dijk gezet. Als ik ga kijken naar de vragen die gesteld worden. Misschien dat ik daar straks nog in detail over in moet gaan. Dan vraag ik me toch af van hoeveel ruimte eigenlijk aan de burgers zelf gegeven wordt. Dus wij hebben sterke twijfels. Laat ik het maar even zo formuleren of dit inderdaad bereikt wat er mee beoogd wordt het te bereiken. Ondanks de goede bedoelingen ermee. Daar laat ik het dan even bij.

De voorzitter: Heel fijn. Dank u wel. Mevrouw Van Vugt. En daar komt mevrouw Vol aan de buiten.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. In de afgelopen week hebben wij de zomervakantie gepland en dat bracht bij mij een leuke parallel met het hele burgerberaad. Als je dus je hele gezin betreft wordt het veel moeilijker om tot een goede oplossing te komen. Maar goed, ik ben wel met de nodige nieuwsgierigheid het nieuwe voorstel gaan lezen en dank daarvoor. CDA Dordrecht vindt het nog steeds een heel sympathiek idee, maar wat nog wel uitwerking en toespitsing nodig heeft en daarom hebben we toch wel een paar ernstige bezwaren. En ik wil me er nu even beperken tot drie. Eerst het kostenaspect. Dat is al door meer partijen genoemd. We hebben het hierover commissies, onafhankelijk procesbegeleiding, leden van het burgerberaad die vergoeding krijgen. De in te huren experts, de monitoring, de campagne, de middelen om alles live te kunnen volgen, de klankbordgroep, de begeleidingscommissie vanuit de burgerberaden, de evaluatie onder professionele begeleiding, het inhuren van externe partijen om het ambtelijke apparaat te ontlasten en het afhuren van locaties. Dus het wordt wel vaak genoemd dat er veel kosten zijn en dan denk ik is het bedrag wat genoemd wordt dan wel reëel?

En dan is mijn eerlijke mening, nee dat is niet reëel. De randvoorwaarden die genoemd worden in het in het initiatiefvoorstel, ik heb me daar een paar keer over gebogen en dan denk ik dat dat eigenlijk een soort black box is waaruit je een aantal middelen zou moeten kiezen en uitwerken om tot een goede procesbegeleiding te komen. En nu is het meer van dit is een handleiding om tot een initiatiefvoorstel wat te komen. Dus ik vind het niet concreet. Er wordt gezegd je kunt het zo doen, je kunt het zo doen, je kunt het zo doen. Maar er zijn geen keuzes gemaakt voor welke keuze dan bij Dordt past. Ook als we het hebben over al die verschillende begeleidingscommissie, dan denk ik wie begeleidt wat? Dus dat is echt wel een vraag. Ik vind het wat chaotisch overkomen. En dan de aanpassing die gedaan is op bladzijde zes. Die vind ik heel sympathiek, want daarmee is gehoor gegeven aan de oproep. Toch is de woordkeus ... Hoe stond het precies? Moet ik even kijken. Er staat de grootst mogelijke meerderheid, dat houdt natuurlijk nog wel altijd open dat de kleinste meerderheid mogelijk is. Want dat is soms ook de grootst mogelijke meerderheid. Dus ik wil me even tot deze drie punten beperken.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij een verhelderende vraag van de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, een verhelderende vraag over die kosten. Mevrouw Van Vugt introduceerde het net van ik heb drie bezwaren. Betekent dat dat als de kosten wat hoger uit zou vallen dat u geen voorstander bent van dat instrument? En dat als de kosten lager uit zouden vallen dat u dan misschien wel voorstander bent?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dat is een hele terechte vraag. Ik denk dat er op dit moment echt hele belangrijke vraagstukken voor ons liggen. En het gaat niet zo lekker met de financiën, dus dan moet je echt af gaan vragen willen we dit dan laten doorgaan ten koste van andere dingen. Dus andere zaken, zoals armoedebestrijding, een voedselbank. Weet ik veel wat. Die vraag hebben wij inderdaad.

De voorzitter: Dank. Nog... Het was nog niet helder genoeg.

De heer Van der Meer: Een hele korte reactie. Het gaat ook niet zo lekker met de verhouding tussen samenleving en bestuur.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dat klopt, maar in die zin sluiten we dan echt graag aan bij de SP, brengt dit middel wat we ermee beogen?

De voorzitter: En dan houd ik hem even hierbij. Mevrouw Vol, zegt u het maar.

Mevrouw Vol-van der Holst: Dank u wel. Ik houd het echt kort. Wij vinden de aanpassingen van de ChristenUnie/SGP heel mooi. Ik vind het wel een beetje jammer dat het nodig was, maar we snappen ook dat voorzichtigheid in acht genomen moet worden, dus dank voor de aanpassingen. Platform duurzaamheid heeft aandacht gegeven aan het burgerberaad. En het zaadje geplant bij jullie, bij de Christine-SGP en jullie hebben initiatief genomen. Dat vinden wij heel fijn, vanuit de Partij voor de Dieren. Onze voorkeur gaat uiteraard uit naar onderwerp hoe we klimaatneutraal neutraal in 2040 kunnen zijn. Dus ik ben eigenlijk al een paar stapjes verder, zoals u merkt. Wij denken dat dat het belangrijkste is en dat we daarmee ook recht doen aan de initiatiefnemers die deels ook natuurlijk van platform duurzaamheid. Ik vind het een heel mooi burgerinitiatief. Ik vind het een fantastisch middel.

En we zijn heel benieuwd hoe het gaat landen bij de inwoners. Ik denk dat ze zich goed betrokken gaan voelen. Dus wat mij betreft gaan we door.

De voorzitter: Ja, momentje. Ik krijg heel even hier een advies van onze griffie. U bent blij met het burgerinitiatief, maar het gaat vandaag om het voorstel. De heer Kuhlmann, u wilde een vraag stellen.

De heer Kuhlmann: Ja, een vraag aan mevrouw Vol. Ik was iets minder bekend met de voorgeschiedenis van dit initiatiefvoorstel, maar heb ik het goed gehoord dat dit initiatiefvoorstel van ChristenUnie/SGP is geïnspireerd door het platform klimaat, of wat u zei?

Mevrouw Vol-van der Holst: Dat heeft u goed gehoord. We hebben platform duurzaamheid. Was de allereerste keer dat wij, in ieder geval als Partij voor de Dieren, in aanraking zijn gekomen met burgerberaad. En ik heb daar ook mijnheer De Heer ontmoet en wij waren allebei zeer enthousiast over de presentatie die daar gegeven werd en naderhand hebben we nog een aantal presentatie is bijgewoond, dus dat zij dat initiatief hebben...

De voorzitter: zie dat de ChristenUnie/SGP hier ook graag een bijdrage in willen doen. Dat lijkt me handig voor dit gesprek.

De heer De Heer: Voorzitter dank u wel. Misschien, inderdaad kunnen we die vraag ook beantwoorden. Het klopt inderdaad dat wij bij die bijeenkomst waren. In het traject daarvoor hebben we ook in de fractie onderling al gesproken over het instrument. Vooral naar aanleiding van de uitkomst van de verkiezingen en de opkomst van de verkiezingen vorig jaar zijn we ons gaan oriënteren op. Een aantal dingen ook gaan lezen en kwam inderdaad gelijktijdig gaandeweg ook de bijeenkomst van dit platform ook erbij en heeft dat inderdaad natuurlijk de aandacht verder daarop helpen vestigen.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann, is dat verhelderend genoeg?

De heer Kuhlmann: maar betekent dan ook dat de oorsprong hier vooral zit ... Het zaadje waar u het over had, vanuit die duurzaamheidsgedachte en klimaat?

Mevrouw Vol-van der Holst: Naar aanleiding van die eerste bijeenkomst heb ik daarna nog een bijeenkomst meegemaakt in het Energiehuis die door Eva Rovers is gedaan. En Eva Rovers is degene die het boek geschreven heeft hierover. En zij heeft inderdaad haar idee gebaseerd op het klimaat vraagstuk en toen is ze gaan onderzoeken wat er nog meer voor mogelijkheden waren. En er zijn veel meer. Maar het is eigenlijk wel geboren vanuit het klimaatvraagstuk, omdat dat een van de ingewikkeldste vraagstukken is op dit moment.

De voorzitter: Dank. Ik kijk nog even rond de heer Schalken u heeft ... Oh sorry mevrouw Schnabel. Ik zag niet wie eerder was, mevrouw Schnabel hoor ik.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Nou, wij zijn als Partij van de Arbeid. Ook positief ten opzichte van het burgerberaad. We zijn blij dat toegevoegd is dat er extra oog is voor mensen die laaggeletterd zijn en dat er situaties zijn waarin mensen niet vanuit zichzelf helemaal zo kunnen meedoen als ze zouden willen.

En dat dan dus ook werkgevers daar eventueel bij betrokken zouden kunnen worden. Dus dat is heel fijn. Voor de rest is er al best wel veel langsgekomen. Burgerberaad is een nieuwe vorm van betrokkenheid om inwoners bij de politiek te betrekken en dat blijkt succesvol te zijn. In een artikel van het NRC afgelopen 13 april werd ook genoemd dat het burgerberaad belangrijk is, maar dat het inderdaad visie nodig heeft. En daarom extra oproep, maar dat staat natuurlijk ook in het initiatiefvoorstel, maar extra oproep om die organisatie zo goed mogelijk op te zetten. Dus van tevoren goed vast te leggen hoe we omgaan met opbrengst en wat de wijze wordt waarop we dat meegaan nemen. En dat we daarin bekwaam, betrokken en betrouwbaar blijven. En dan als laatste ook de rol van de voorzitter is heel belangrijk, omdat hij ook als een soort van tol kan fungeren tussen de mensen. Het onderwerp. Dus we staan er positief tegenover. Bedankt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Schnabel. Ik zag dat mevrouw Van Vugt een verhelderende vraag ...

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter, mevrouw Schnabel stelt enkele voorwaarden waar het aan zou moeten voldoen. Moet dat vooraf geregeld worden of is dat goed als dat gaandeweg ergens een keer geregeld wordt? Hoe staat de Partij van de Arbeid daarin?

Mevrouw Schnabel: Wat we vooral belangrijk vinden is dat dat vooraf besproken wordt, zodat we zodat niemand tegen onzekerheden aanloopt. Of in ieder geval dat niemand het gevoel heeft achteraf bekocht te zijn met iets. De betrouwbaarheid is natuurlijk vooral belangrijk hierin en op het moment dat dat niet geborgd wordt, dan verliest het ook een beetje zijn doel. Dus wij vinden in ieder geval dat het goed zou zijn om vooraf heel duidelijk die regels vast te leggen wat we met elkaar willen.

De voorzitter: Dank. Mijnheer Schalken, ik geef u het woord.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Vanuit Beter voor Dordt kunnen we ons zeker vinden in het belang, wat we denk ik met elkaar zien, om ervoor te zorgen dat bewoners, maar ook ondernemers en bedrijven dat we die aan de voorkant betrekken. Bij grote, maar ook minder grote vraagstukken. Het initiatiefvoorstel van het burgerberaad zou daar, wellicht, in een bepaalde vorm een bijdrage aan kunnen leveren, maar vooralsnog, En ik gaf het vorige keer ook al aan. Vanuit, op initiatief van Beter voor Dordt is in 2012 al een eerste stadsberaad georganiseerd, zien wij dat wel als een laagdrempeligere manier om veel uit de stad op te halen. Waarbij ook veel minder bureaucratie en veel minder eromheen hoeft te organiseren om het mogelijk te maken. Wat ons betreft vinden wij het vooral belangrijk dat er zo min mogelijk drempels zijn voor mensen om mee te praten en ook om mee te denken. We kunnen ons voorstellen dat het burgerberaad als onderdeel wordt meegenomen in de startnotitie van het participatieprogramma, wat nu vanmiddag doorgeleid is voor de oordeelsvormende vergadering in deze commissie. Maar we zien vooralsnog nu niet dat dat het naast dat participatieprogramma als apart traject nu op voorhand moet worden meegenomen of uitgewerkt als instrument om nu al in te zetten.

De voorzitter: Dank. Mevrouw van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. En als de voorwaarden wat strakker geregeld zijn, ziet Beter voor Dordt er dan wel meer in of is het gewoon überhaupt niet nu.

De heer Schalken-den Hartog: Wat Beter voor Dordt betreft niet nu en ik gaf al aan, wellicht is het goed om het burgerberaad als onderdeel in die startnotitie participatieprogramma mee te nemen, als een van de instrumenten die je zou kunnen inzetten. Misschien niet in deze vorm wellicht in een andere vorm. Maar ik gaf u ook al eerder aan, via de voorzitter, dat wij het vooral belangrijk vinden dat het allemaal zo laagdrempelig mogelijk is. En we zien in het burgerberaad toch wel ook organisatorisch heel veel hobbels en u gaf zelf al aan, of tenminste, via de voorzitter, het CDA gaf al aan ook de financiële component en wij denken dat we op een laagdrempeligere manier ook die burger veel makkelijker kunnen bereiken. Zoals bijvoorbeeld dat stadsbrand wat in 2010 al hebben georganiseerd.

De voorzitter: Dank. Fractie van Waardhuizen. Ik weet niet of dat fra... ik denk dadelijk ook nog? Mijnheer Stam van de Fractie van Waardhuizen.

De heer Stam: Bijna mijn vrouw boos. Om bij het begin te beginnen, wij staan best wel positief tegenover burgert. Er zijn er wat kritische noten geuit over de financiële componenten. Daar sluiten we ons wel bij aan. Maar wij zien het burgerberaad wellicht wel als een middel wat goed kan gebruikt worden om die burger meer te betrekken. Wel wat kritische noten. Het moet als belangrijkste doel hebben vertrouwen van de burger terugbrengen in de politiek. En in de documentatie worden allerlei argumenten aangedragen waarom het beter is om een burgerberaad te hebben, maar in het voorstel wordt eigenlijk niet uitgelegd hoe het nu komt dat het vertrouwen van die burger is kwijtgeraakt. Waar gaat het nu mis? Is de huidige opzet ooit niet zo opgezet om te voldoen aan de eisen, zoals die nu worden gesteld in het voorstel van burgerberaad? Dus die vinden wij nog wel even wat lastig. Of een minimale vraag waard. En een van de moeilijkste dingen is altijd communicatie. Hoe leg je nou iets uit aan de bevolking? En daarom vinden wij ook dat burgerberaad best wel een goed middel kan zijn om burgers mee te laten praten over voorstellen. Tegelijkertijd zien we dan wel dat dat veel open en op goeie kaders moet, want veelal gebeurt er participatie op dit getimmerde plannen waar eigenlijk sprake is van een soort fake participatie en ik denk dat we juist met dit burgerberaad, mocht dit aangenomen worden, dat we daar op een hele open, transparante manier mee om moeten gaan om bewoners, maar ook ondernemers en bedrijven en sportverenigingen op een goede manier te betrekken bij eventueel te ontwikkelen beleid in de gemeente.

De voorzitter: Dank. Die is zo te zien nog niet helemaal helder. Mevrouw van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Dat komt door de laatste zin. Betekent dat, ik probeer het plaatje helder te krijgen. Betekent dat dan ook dat bedrijven en organisaties en verenigingen ook zouden moeten kunnen worden ingeloot?

De heer Stam: Ja, zoals ik het nu verwoord heb, denk ik wel, want je hebt het allemaal over bedrijven ondernemingen, sportverenigingen die allemaal op ons grondgebied gehuisvest zijn. En als daar belangrijke beleidsontwikkelingen zijn vind ik wel dat ze daarover mee moeten kunnen praten.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann, u heeft ook nog een vraag.

De heer Kuhlmann: Ja, een beetje in het verlengde hiervan, want ik deel de zorgen over dat je op goede waarborgen moet hebben. Dat je dit niet zomaar zo roekeloos moeten invoeren. Maar nog eventjes over wat het belang van dat mensen mee kunnen praten dat je niet een groep verliest. Naar mijn idee een kenmerk van zo'n burgerberaad. Wat er nu voorligt, is dat je het met een hele selecte groep doet. Dat je van de 120000 Dordtenaren die we hebben, dat je minder dan een tiende procent en pakt 100 tot 150 mensen en daar dan het gesprek mee aangaat en alle andere eigenlijk een beetje daar daarbuiten staan. Die 150 zullen heel enthousiast. Hoe kijkt u daarnaar?

De heer Stam: Ja. Even nadenken. Ik denk dat dat best wel past in de kaders, zoals die nu gesteld worden. Je pakt een onderwerp wat betrekking heeft op een bepaalde doelgroep of op een bepaalde wijk op een bepaalde omvang en dan lijkt het ook logisch dat je daar een aantal mensen voor uitnodigt. En ik kan me voorstellen als wij bijvoorbeeld, laten we heel platslaan in een wikip willen in de Stadspolders, dat je dat niet gaat vragen in Crabbehof, dus in die zin kan je je burgerberaad op die manier zo inrichten dat die heel specifiek gericht is voldoe je wel aan de vraag die u nu hier stelt.

De voorzitter: Een korte, want ik zie dat mevrouw Vol ook een vraag heeft aan de heer Stam.

De heer Kuhlmann: U slaat eigenlijk te Spijker op zijn kop, inderdaad, dat je op zo'n lokale en met zo'n hele praktische ... dat het op die manier best een aardig middel kan zijn.

De voorzitter: Ik wil u wel vragen, dit zijn nog verhelderende vragen. Het is nog geen debat. Mevrouw Vol en daarna de heer Van der Meer.

Mevrouw Vol-van der Holst: Dank u voorzitter, ik had even een verhelderende vraag. Want u zei ook ondernemers die betrokken zouden moeten worden. Ben ik op zich deels mee eens. Maar gaat het dan om de Dordtse ondernemer of gaat het dan om ondernemers die gewoon grote bedrijven hier neer plempen en dan ook mee mogen beslissen over Dordrecht, want dat vind ik wel iets lastiger.

De heer Stam: Volgens mij heb ik daarnet als enigszins op gereageerd door te zeggen van als het gaat om het Dordtse grondgebied en of daar kleine ondernemers zijn, dan hebben die zeker een belang om deel te nemen in zo'n burgerberaad als het grote bedrijven zijn waar best wel impact heeft op hun gebied in Dordrecht op beleid en uitvoering dan vind ik dat ze daar wel tot op zekere hoogte over mee moeten praten, maar daar zou je in je kaderstelling eens goed naar moeten kijken, want op het moment dat je gaat zeggen ik wil niet dat die meepraten. Dan ga je burgerberaad al beperken, dus je moet daar wel goede voorwaarden aan stellen.

De voorzitter: Ik ga heel even ... Want ik heb het gevoel dat de heer Stam het initiatiefvoorstel aan het verdedigen is en ik zie nog meer vragen. Zijn die voor de heer Stam of kunnen die beter aan de ChristenUnie? De heer Van der Meer was eerst.

De heer Van der Meer: Ik heb nog wel een vraag aan de heer Stam, want hij lijkt het te hebben over relatief beperkte onderwerpen en groepen die met een burgerberaad betrokken zijn. Maar heeft hij het gevoel dat het initiatiefvoorstel daarover gaat? Ik lees het juist als iets wat over meer omvattende, gemeente brede problemen gaat.

De heer Stam: Ten eerste, ik heb er geen moeite mee om het voorstel te verdedigen, hoor. Dus de rekening dien ik wel in. Als antwoord op de heer Van der Meer. Nee, ik heb het stuk ook gelezen. Ik ben er wel met u eens, maar ik het net een vraag gesteld. Hoe je hem ook zou kunnen uitleggen en je kan hem op twee manieren een burgerberaad vormgeven. Zeker ook op die hele brede spectrum, wat u bedoelt. Maar, je zou hem ook goed kunnen toepassen kleinere onderdelen en ik lees inderdaad wel de grotere stukken, maar dan kom je weer op die kaderstelling. Dat zou je dus verder kunnen verdiepen door ook die kleine mogelijkheden mogelijk te maken.

De voorzitter: Dank. Ik denk dat het zelf ... Dank u wel. Beter is om eerst nog even alle vragen die ik gesteld hoor. Nee. Oh. Sorry. Mijnheer Maroof. U bent eerder nog. Ik wou afsluiten.

De heer Maroof: Ik heb niet zoveel, dus dan gewoon verder gaan. Wij zijn altijd voorstander van een goed plan om de burgers en politiek bij elkaar te brengen. Aan de kritische kant, waar we nog geen duidelijkheid in hebben. De kosten, hoe is dat tot stand gekomen? 150 tot € 200.000. Is dat op basis van ervaring van andere steden? Of is dat een begroting aan de hand van expertises van iemand anders? Dus dat willen wij heel graag weten en zijn de ervaringen van andere steden meegenomen of het wel effect heeft om een burgerberaad in het leven te roepen? Dank u wel.

De voorzitter: Sorry, want ik zat even te denken. Wat was uw laatste vraag? Kunt u die nog geen een keer herhalen?

De heer Maroof: Of de ervaring, want er zijn heel veel steden genoemd in een rapport of die zijn meegenomen en rapport ook of dat effect heeft zo'n burgerberaad.

De voorzitter: Oké. Onze griffie zegt dat die technisch is, maar ik sta hem toe. We hebben meerdere vragen gekregen voor de ChristenUnie/SGP en ik hoorde er eentje voor de wethouder. Of dat ze het in het programma doen. Maar ik laat eerst even ChristenUnie-SGP aan het woord. Wilt u dat ik de vraag nog een keer herhaal of heeft u ze opgeschreven? Voorzitter,

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Ik heb meegeschreven, dus ik ga, we gaan ons best doen om die vraag te beantwoorden.

De voorzitter: Heel goed. Dank u wel. Gaat uw gang.

De heer De Heer: We begrijpen de opmerkingen van de VVD ook, voorzitter, over een grote meerderheid wat wij hebben genoemd. Dat we dat belangrijk vinden, we hebben bewust ook geen percentage genoemd en inderdaad met 20 zetels heb je een meerderheid. Tegelijkertijd ook begrepen van organisaties die het met ervaring ook organiseren, dat als je daar een percentage aan verbindt dat je al heel snel een soort veto situatie krijgt. En dat je niet tot een besluitvorming over het onderwerp en de vraagstelling komt. En dan houd je elkaar toch een beetje in de in de houdgreep.

Om dat te voorkomen hebben we gezegd, we vinden het heel belangrijk dat in het proces naar onderwerp en de vraagstelling toe, dat we dus het doel stellen om een zo groot mogelijke meerderheid te hebben. Dan mogen we elkaar dan aanhouden en op aanspreken. Dat zou dan de opdracht ook zijn aan de begeleidingscommissie om uiteindelijk dat onderwerp voor te stellen aan de raad, maar op die manier, om die reden hebben we dat zo voorgesteld, omdat we begrijpen dat als je dat wel vastlegt van tevoren met percentages dan kan dat heel snel een bijzonder onprettig en onwerkbaar proces worden.

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dat vind ik dan toch een beetje, voorzitter, als ik dit zo hoor dan vind ik het toch een beetje eenzijdig gedacht op het moment dat het voor initiatiefnemers, mensen die een bepaald onderwerp een burgerberaad inderdaad te worden. Dan wordt het al met grote woorden over dan wordt het onmogelijk gemaakt ... dan wordt het een moeilijk ... Als een te moeilijke opgave gevonden om een unanimitet of ik elk geval een heel groot deel van de raad te winnen om een bepaalde drempel te halen. Terwijl omgekeerd is het dan kennelijk geen enkel probleem om te zeggen van nou goed we hebben ons best gedaan, maar we hebben het toch met 20 of 21 een heel omstreven onderwerp erdoorheen gejaast. Je kunt het van beide kanten bekijken en ik vind het vervelend dat u daarvoor kiest om echt die last dan te leggen van het is te veel moeite om unaniem te vinden, dus dat gaan we dan maar niet zoals regel afspreken.

De voorzitter: Mijnheer de Heer, ik ga heel even ... U krijgt zo het woord. Ik wil gezien de tijd toch even vragen ... de heer De Heer zal nog alle vragen beantwoorden die er gesteld zijn. Daarna zou wethouder De Jongen het collegeadvies geven en als u dan ergens niet mee eens bent of debat wil hebben dat we dat daar daarna doen. Anders hebben we daar niet de tijd voor, voor beantwoording van alle vragen en het collegeadvies.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Feitelijk hebben we ook ons te houden aan bepaalde Gemeentewet die ook zegt dat helpt plus een betekent dat dat daar een meerderheid is en daarmee een besluit vanuit de gemeenteraad. Tegelijkertijd hebben wij gezegd we vinden het echt belangrijk om die zo groot mogelijke meerderheid dus om die reden hebben we ons daartoe beperkt, maar dat wel ook duidelijk toegevoegd met nadruk ook in het in het voorstel. We hebben ook de opmerkingen van GroenLinks gehoord, over pagina zes, een soort verwarring. Het instrument moet het zijn van de raad en het moet niet een instrument zijn van het college. We hebben dat bewust wel zo gezegd, omdat het college een rol heeft in de voorbereiding van het burgerberaad dus daarom hebben we gezegd we vragen het college het proces zo in te richten, dat we inderdaad uiteindelijk aan die ruime meerderheid kunnen komen, rondom het onderwerp en de vraagstelling. Dus niet om het daarmee het instrument te maken van het college maar, omdat we het college een rol geven in de toeleiding naar uiteindelijk de start van het instrument. Ik hoop dat dat een voor een deel de vraag ...

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer heeft een verhelderende vraag.

De heer Van der Meer: Het college heeft, begrijp ik, in uw visie een rol in het komen tot een vraagstelling en een opzet. Er is een begeleidingscommissie en er is een klankbordgroep. Het is mijn beetje onduidelijk waar nou de uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt en hoe die drie gremia zich tot elkaar verhouden.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Ik begrijp ook dat dat verwarrend kan zijn. Is ook zeker zo niet bedoeld. We hebben het geprobeerd zelfs iets te versimpelen en te vereenvoudigen. De vorige keer ook na contact met de wethouder begrepen. We zouden als het gaat om die continuïteit en om die onafhankelijkheid ook juist de griffie daar een rol in kunnen geven om onderwerpen uit de stad op te halen. Het college een voorstel te laten doen voor een vraagstelling maar wel de raad dan uiteindelijk ook het besluit te laten nemen over dat onderwerp en die vraagstelling. En op die manier bepaalde dynamiek te hebben daarover. Maar misschien kan de wethouder daar zo meteen ook iets over toelichten. Voorzitter, verder is er gesproken over kosten. Dat die hoog zijn dat dat blijft een mening. Wanneer is iets te hoog? We hebben het ook over participatie instrument in een tijd waarin er veel te doen is over participatie. En we volgens mij ook wel met elkaar hard op zoek zijn naar verbeterde instrumenten, verbeterde manieren om dat in de toekomst te doen. Dan ligt er iets getoetst op tafel, met een prijskaartje. Onze mening is dat dat niet te hoog is, omdat ook serieus te nemen, gezien het enthousiasme wat ook op veel andere plekken en steden van gelijke grootte in Nederland plaatsvindt pp dit moment. Dan is de vraag is dit een realistische inschatting van de kosten. Die kosten die hebben wij vermeld na contact met een ervaren partij die dit ook uitvoert. Je kunt ook aan de lagere kant nog verder gaan zitten. We hebben inderdaad wel een ruime opsomming gemaakt ook van alle mogelijkheden die er zijn. Maar dat zijn tegelijkertijd ook knoppen waar je aan zou kunnen draaien. Knoppen als het aantal deelnemers, uiteindelijk waar je wel voor kiest. Nee, dan moet je niet gaan voor uiteindelijk een groep van 25 man, maar zeker kan er ook nog een bepaalde beweging zijn in dat aantal. Kun je ook ervoor kiezen om het aantal bijeenkomsten te verruimen of te beperken. Je kunt keuzes maken in locaties, in de inzet van vrijwilligers. Zo zijn er veel manieren om te gaan met die kosten. Dus dat is een reikwijdte. En tegelijkertijd hebben we ook gezegd dat dit de inzet is die we dan ook willen vermelden op basis van de ervaring uit de praktijk en van experts.

De heer De Feijter: Een korte aanvulling hierop, op de financiën. Uit onderzoek blijkt ook dat burgerberaden leiden tot beter beleid en wat ChristenUnie/SGP betreft, is beter beleid ook geld waard.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Dan ga ik verder met een het beantwoorden van een aantal vragen. Ook de opmerkingen van het CDA gehoord. Ik ben wel heel blij dat ook toch dat deliberatieve proces in de familie, in het gezin van mevrouw Van Vugt, toch heeft gewerkt, want ik ga ervan uit dat iedere gezinslid meegaat met de vakantie. En dat er niemand toch thuis zal blijven. Dan hoop ik in ieder geval niet dat de intentie was dat iedereen mee zou gaan en dat er iemand is afgevallen.

Mevrouw Van Vugt-Roose: We besloten met zijn tweeën te gaan en iedereen is welkom.

De heer De Heer: Kijk, iedereen is welkom. Dat klinkt dan weer heel inclusief en daar zijn we dan weer heel erg blij mee. En tegelijkertijd ben ik wel wat zoekende in de vragen van mevrouw Van Vugt ook over deels de kosten. Hebben we al iets over gezegd, maar we hebben zeker niet de bedoeling gehad om in dit voorstel een bepaalde menukaart te geven of bepaalde verwarring te geven over alle mogelijkheden en alle kaders. De kaders die we hebben opgenomen komen echt direct ook uit voorstellen van andere gemeenten. Uit het boek van Eva Rovers ook. Over de ervaring die zij heeft, ruim rijke ervaring over het organiseren van burgerberaden. En dit zijn dan de kaders, niet als een menukaart, maar die we echt concreet willen meegeven, omdat die in de praktijk succesvol zijn. Mochten we daar toch verwarring over hebben gegeven, dan horen we die aanvullende vragen graag. Maar daar staan we wel echt achter. We horen ook de opmerking van Beter voor Dordt, het stadsberaad, dat dat laagdrempeliger zal zijn. Dat is echt een ander instrument. Dit instrument ligt nu voor. Het staat Beter voor Dordt natuurlijk vrij om daar een initiatiefvoorstel voor in te dienen. Tegelijkertijd denk ik dat dit echt wel om iets anders gaat. Zeker ook over het unieke element van het burgerberaad gaat om een afspiegeling van de stad. Waarin we weten dat dat bij het stadsberaad niet zo is. Kun je nog steeds wel enthousiast over zijn. Maar dat is wel iets wat we heel belangrijk vinden en ook als een uniek element aan het burgerberaad zien en daarom dat wij ook die vorm ook omarmen. Dan denk ik dat ik aan een hoop vragen ben toegekomen en kijk ik naar mijn collega om dat aan te vullen.

De heer De Feijter: Ik geloof dat we ze bijna allemaal hebben gehad. Ik zag nog eentje van Fractie van Waardhuizen, van de heer Stam, in het voorstel staat heel veel over waarom dan een burgerberaad? Maar hoe komen überhaupt in deze huidige situatie van het gebrek aan vertrouwen terecht? Vond ik een goede vraag, een terechte vraag? We hebben geprobeerd hier wel enigszins antwoord op te geven, in het initiatiefvoorstel, want het is tot op zekere hoogte ook bekend. Vertrouwen is natuurlijk een vluchtig ding en je kan het lastig definiëren, altijd. Maar wat wel blijkt uit onderzoek, is dat voornamelijk dat politiek niet goed luistert naar burgers en niet goed weet wat er speelt. Dus niet goed weten welke punten er dus zijn en als ze het al weten dan ook niet goed daarop doorpakken. En daarnaast is er ook de vraag of politiek en de overheid nog de grote maatschappelijke vraagstukken van deze tijd aankunnen of ze daar überhaupt nog het juiste orgaan voor zijn. Nou is dat wel weer een heel rigoureuus plan om dat helemaal overhoop te gaan gooien. Dus we willen het eerste dus even beginnen met zo'n burgerberaad. Maar juist precies op die twee punten willen we ook met een burgerberaad antwoord geven. Dus daarom zeggen we ook ga voor dat tot onderwerp te rade ook bij je burgers, zodat je daadwerkelijk weet wat er speelt. Laat hen dat aandragen en doe daarna ook echt iets met wat zij zeggen. En dat is ook precies wat wij meegeven onder dat kopje mandaat. Vertel duidelijk van tevoren wat je ermee gaat doen en doe dat dan ook, zodat we dat vertrouwen terug kunnen brengen.

De voorzitter: Dank. Ik hoorde mevrouw Van Vugt. Heeft nog een vraag. Ik hoorde ook nog de vraag van DENK die beantwoord worden. De ervaring met de andere gemeentes. Maar ik geef hem eerst aan mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. De eerste gaat even over de menukaart, of wel de black box. Als ik lees over het mandaat, dan is er opgenomen in het initiatiefvoorstel.

Het is belangrijk dat het burgerberaad een duidelijk mandaat heeft van tevoren. EN dan staat een aantal dingen. Er hoeft geen carte blanche meegegeven te worden. Als maar duidelijk is wat er gebeurt. Er kunnen criteria gesteld worden, er kan een percentage worden vastgesteld voor een aanbeveling. Er kan. Dus het is het ... Ik vind nog steeds dat stukje echt een menukaart, dus als u daar straks nog even op wil reageren, graag. En dan verder heb ik nog een andere vraag dat gaat, is nou bedoeld voor kleine dingen? Of juist meer voor de grote? Ik had gelezen meer voor groot. Als ik daarnet mijnheer Stam van de Fractie van Waardhuizen hoorde, dan had het meer over de kleine dingen, waarbij juist belanghebbenden aan het woord komen of in zo'n burgerberaad zitting nemen en ik vraag me af is dat nou juist de bedoeling is dat je belanghebbend bent of juist helemaal niet? Dus dat zijn nog even wat vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat uw gang mijnheer De heer. Oh, sorry. Moet ik mijnheer de Feijter antwoord ...

De heer De Feijter: Voorzitter, dank u wel. Mijn collega vult mij aan. Eerst even misschien reagerend op de vraag van een collega van DENK in de raad. En die stelde de vraag over de ervaringen van andere gemeenten. Dat is denk ik goed om ook nog in de stukken ook de presentatie te bekijken waar een stukje geschiedenis wordt gegeven over burgerberaden die er zijn in Nederland. Ook zeker internationaal. Het is echt niet splinternieuw. Er is al een hoop geoefend en ervaring mee. En daarin kun je inderdaad zien dat als het natuurlijk zorgvuldig wordt toegepast en het ook niet erdoorheen wordt gejaast of dat je inderdaad met een kleine groep of het mandaat inderdaad niet duidelijk van tevoren stelt, maar als je dat wel doet dat het dan een hele positieve effecten heeft en dat in inderdaad een positieve swung kan geven aan de betrokkenheid in de stad. En daarmee hopelijk ook aan het aan het vertrouwen. Dat kan ik met degene die recent in Nederland hebben plaatsgevonden of gaan plaatsvinden nog niet nog niet zo duidelijk zeggen, maar internationaal is gewoon heel veel te zeggen over dat het een instrument is dat inderdaad de aandacht verdient. En om die reden hebben wij ook gezegd laten we het dan ook verder onderzoeken. En na dat onderzoek ook voorleggen en omarmen. Voorzitter, de vraag van mevrouw Van Vugt over het mandaat. Ik begrijp de vraag nu wat beter. Kijk, wij hebben er heel erg voor gekozen van hoe ver gaan we dat nou inperken? Hoever gaan wij nou zeggen? Het moeten er komen en het moet er precies zo uit gaan zien. En dan hebben we ook bewust voor gekozen om wat ruimte te geven aan de verdere invulling. We hebben eigenlijk, als je ook kijkt naar beneden scrolt, zegt van waar vragen we nou precies een besluit over? Vragen we vooral een besluit over zullen we dit instrument gaan inzetten? Zullen we ons daarover uitspreken als raad en dan willen we graag deze kaders meegeven. Deze randvoorwaarden. Waaronder, inderdaad, de aandacht voor een goed mandaat bijvoorbeeld denkende aan zus of zo. Maar om te voorkomen dat we inderdaad met elkaar alle gedetailleerde onderdelen, want ik denk dat we een week lang met elkaar als commissie kunnen spreken over dat mandaat. Dus om die reden hebben we ervoor gekozen om wel het instrument voor te leggen. Duidelijk te informeren over hoe dit zou kunnen werken. Hoe dit een succes zou kunnen worden. En dan vervolgens ook dat daar als raad een uitspraak over te doen met dan ook vertrouwen in het proces en de randvoorwaarden die we meegeven aan de uitvoering.

De voorzitter: Dank. Oh. U was nog niet klaar.

De heer De Heer: Dan is er nog een vraag. Er was nog een vraag over het klein of groot. Ook van mijn buurman die daarover sprak. Wij hebben ook genoemd in voorstel dat je niet te klein moet denken. Het moet niet te groot worden en daarmee te complex en onoplosbaar, maar ook niet te klein. Dus inderdaad de wikip in de wijk. Daar zijn wij geen voorstander van om dat zo te doen. Het moet groot genoeg zijn om de kosten waard te zijn. En daarmee ook een serieus maatschappelijk vraagstuk dat toch waarschijnlijk ook de hele stad aangaat, erbij te pakken. Zo zien we dat voor ons, zo hebben het voorgesteld. En tegelijkertijd de belanghebbenden. Ik denk dat we daar inderdaad heel voorzichtig over moeten zijn, omdat het moet gaan over de burgers van de stad. Tegelijkertijd moet er natuurlijk een selectie worden gemaakt en een uitvraag. We hebben gezegd dat het een afspiegeling moet zijn van de stad. Dus als het ook ondernemers betreft, dan zullen we ook ondernemers natuurlijk, Dordtse ondernemers, burgers die toevallig ondernemers zijn, ook bijvoorbeeld onderdeel moeten laten zijn van die dwarsdoorsneden, van die selectie. En op die manier denk ik dat je op die manier komt tot een passende gewogen loting voor het deelnemersaantal of de groep.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie een heel mooi punt. Als wethouder Van Der Linde met vakantie wil, kan u zo zijn beantwoording overnemen. Heel goed gedaan. Ik geef het nu aan wethouder De Jonge, de ruimte voor het collegeadvies toe te lichten.

Mevrouw De Jonge: Dank u. Dat was inderdaad gevraagd of wij op het aangepaste initiatiefvoorstel nog een reactie willen geven. En ik ben even zo vrij om een bekend persoon uit Zweden maar te citeren van wij hebben dit nog nooit gedaan, dus ik denk wel dat wij dit kunnen. Maar we hebben nogal veel met elkaar uit te denken. En dat is wel wat college ook mee wil geven. Heb ik ook eerder gezegd. Laten we met de begeleidingscommissie beginnen. Maar geef die begeleidingscommissie de opdracht van wie heeft nou welke rol, als je naar een burgerberaad kijkt? Het college is terughoudend in haar eigen rol, ook van de medewerkers van de gemeente. Omdat wij een bepaalde positie hebben en niet heel onafhankelijk objectief kunnen zijn, misschien en medewerkers vooral informatiebronnen zijn. Als je een burger beraad houdt. Dat zie ik dan wel weer heel erg voor me. De aanpassing die jullie ook nog hebben doorgevoerd, ging over het budget. Natuurlijk goed om te kijken of het in programmabudgetten kan, maar dan zal ik ook gelijk of mijn collega's, terug naar u komen van dat zal betekenen dat we andere dingen niet kunnen doen in dat budget. Dat moeten we eerlijk in zijn. Want die budgetten zijn niet alleen voor participatie op de beleidsvelden.

De voorzitter: De heer Kuhlmann. U heeft er een vraag over.

De heer Kuhlmann: Ja, over het budget. De wethouder zegt terecht, voorzitter, dat als je iets uit een bepaald beleidsbudget haalt, dan moeten we terugkomen naar de raad, want dan kun je iets anders niet doen. Maar geldt dat niet even goed voor dit instrument an sich, met die met die twee ton, want die hebben we nog niet ergens staan. Dus als je dit aanneemt, moet je het ergens anders vandaan gaan halen. Hoe kijkt u daar tegenaan? Hier hebben we toch nu geen geld voor?

Mevrouw de Jonge: Dank u wel. Nee, dat klopt. We hebben hier nu geen geld voor. Er is geen budgetparticipatie waarin dit is belegd. Dat hebben we ook de vorige keer aangeven.

Dat is denk ook de aanpassing die daartoe geleid heeft van als u dan gaat organiseren zijn en dan een andere budgetten mogelijk aan te spreken? Dat relativeer ik in de zin van maar dat betekent dat er iets anders niet uit dat programmabudget kan. Dus dat geef ik u mij inderdaad. Het laatste vanuit ons advies is inderdaad van je kan het maar een keer doen. Of het een keer maar goed doen, dus neem dan alsjeblieft de tijd voor. Dus start op met goed in kaart brengen hoe werkt het, wat gaan we doen? En dan de volgende stap oké als we dat goed in elkaar hebben, dan kun je de inhoudelijke kant opgaan van hoe kom je tot keuzes en hoe ga je dan uitvragen en alles wat daarbij komt kijken. En een concrete vraag, voorzitter, is gesteld hoe zit het nou met programma participatie? Het programma participatie beschrijft hoe de gemeente participatie vorm wil geven en dat is heel breed en we willen een toolbox hebben. De instrumenten van klein tot groot om te zeggen van op die manier kunnen we als gemeente en dan bedoel ik echt raad en college, kunnen we participatie organiseren. Dit is een van de middelen van de raad om participatie te organiseren. Dus in die zin is die geborgd in dat programma al. En zie ik dit als de eerste ... Niet eens de eerste, maar de aanmoediging om hem ook gelijk ergens voor in te gaan zitten. Net als dat we al enquêtes inzetten en ronde tafels houden die ook allemaal in die toolbox zitten. Dus hij past daar prima in en kan parallel al opgestart worden, voordat u door de besluitvorming heen bent.

De voorzitter: Dank. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Vraag aan de wethouder. Ze pleiten voor om snel een begeleidingscommissie aan het werk te zetten. In het voorstel wordt het college uitgenodigd om zo'n begeleidingscommissie samen te stellen. Vraag aan de wethouder is of zij dat als een taak van het college ziet of als een taak van de raad. En ik wil haar, maar ook de indieners, vragen wat nou precies de taak van de begeleidingscommissie is? Adviseert die over hoe een burgerpak opgezet moet worden? Adviseert die ook over een vraagstelling? Adviseert die over hoe het mandaat geformuleerd moet worden? Dat is mij niet helemaal duidelijk. En daar heb ik wel behoefte aan.

De voorzitter: Oké, dan kijk ik, denk ik, eerst naar de ChristenUnie over hoe zij de begeleidingscommissie zien. Misschien als u zegt ik kan ook al wel het antwoord geven of dat een taak van de raad of van het college is om het op te stellen.

De heer De Feijter: Dank u wel voorzitter. Je hebt dus te begrijpen. Het zijn natuurlijk een hoop dingen die nu misschien haast een beetje, voor je gevoel, doorheen gaan lopen. Wat ons betreft. Een begeleidingscommissie begeleidt het proces en het proces houdt natuurlijk meerdere dingen in. Ten eerste hoe komen we tot een onderwerp, maar wat ons betreft ook een voorstel doen Met een mandaat helpen in de aanbesteding van een echt onafhankelijke procesbegeleider. En het kan wat dat betreft ook voor een deel een beetje als een soort stuurgroep fungeren, maar ik wil niet nog meer termen toevoegen om de verwarringen te voorkomen. Dus dat voornamelijk. Wat ons betreft kan dat prima door het college worden ingesteld en daar willen we ook iets wat vrijheid in die zijn bij de wethouder laten omdat naar haar naar haar visie ook in te richten. Er zijn verschillende vormen, ook in verschillende gemeentes, hoe dat dan exact wordt gedaan. Kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de voorzitter van het burgerberaad die daar inzit, samen met projectleider vanuit de gemeente. En meer dingen.

Dus dan ga je echt meer richting dat stuurgroep gedeelte, die dan bijvoorbeeld, zoals ook in lijn met wat de heer Van der Meer al eerder zei, gebruik maken van zo'n klankbordgroep. Ook met betrekking tot het onderwerp, dat dat zou ook weer goed kunnen. Ikk denk dat dat grotendeels beantwoord. Hoop ik.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: En u zegt dan ook nog twee zinnen, zou ik aan de heer De Feijter willen vragen over wat de rol van de klankbordgroep dan is?

De voorzitter: Volgens mij hield hij die hierbuiten. Laten we het niet moeilijk maken. Maar zegt u maar.

De heer De Feijter: Klankbordgroep bestaat ook in verschillende vormen. In verschillende gemeentes. Wat ons betreft voorop moet staan is dat we van tevoren als raad een duidelijk mandaat geven aan de burgerberaad en dus duidelijke verwachting hebben van als we als jullie dit en dat en dat, daar binnen deze grens, binnen deze kaders een aanbeveling doen, dan nemen we die over. Uiteindelijk raad heeft het laatste woord. Dus die gaat uiteindelijk zelf over. Maar dat zou wel het beste zijn om dat van tevoren gewoon duidelijk te zijn om scheve gezichten achteraf te voorkomen. Het klankbord is vooral bedoeld ook voor het burgerberaad. Burgerberaad staat vrij om alle informatie aan te vragen die ze willen. Dat is juist ook belangrijk, dat we niet alleen maar informatie spoon feeden aan het burgerberaad, maar dat ze zelf die vrijheid hebben om te vragen wat ze ook maar willen. En zo'n klankbordgroep kan dan ook een van de dingen zijn waar een burgerberaad gebruik van wil maken. Omdat raadsleden ook wat dat betreft best deskundig zijn op bepaalde gebieden en oog hebben ook voor misschien soms het grotere geheel. Dus daar kan zo een burgerberaad ook zeker wat mee doen.

De voorzitter: Mijnheer De Feijter. U liet het opstellen van de begeleidingscommissie over aan de wens van de raad, van het college. Dis kijk ik heel even naar de wethouder wat de initiële vraag was van de heer Van der Meer.

Mevrouw De Jonge: Dank u, voorzitter. Ik heb net aangegeven, het is een instrument van de raad, dus ook de begeleidingscommissie is van uw raad. Dus het meest logische is dat vanuit de griffier of eigenlijk vanuit de griffie het initiatief wordt genomen om begeleidingscommissie aan te jagen. Als daarbij ... Als de opdracht komt om het bij het college neer te leggen, loop ik waarschijnlijk toch naar de griffie om te zeggen van goh, hoe kijken jullie er tegenaan hoe de begeleidingscommissie eruit moet gaan zien? Uiteraard is onze expertise, heel beperkt expertise die we hebben. Uiteraard wel beschikbaar om wel mee te denken met de griffie, om te zeggen van hoe gaan we nou de eerste keer zo'n begeleidingscommissie inrichten? Want ik denk ook dat hij daarna gewoon heel onafhankelijk kan gaan werken, onder begeleiding regie van een griffie, die weer met de raad daarover communiceren.

De voorzitter: Mevrouw Pichel. Ik wou net gaan afronden. Maar gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Wilt u nu al gaan afronden, voorzitter? Waar ik nog een beetje mee worstel in dit geheel en ik ben ook wel benieuwd hoe collega's van ChristenUnie/SGP daarin staan. Even kijken, hoe ga ik dat even toelichten.

Als ik ga kijken naar onze rol, we zitten in een parlementaire democratie, worden gekozen als volksvertegenwoordiger. En ik besef me al te goed dat daarin heeft de kiezer gekozen. Er zijn een aantal grote partijen uitgekozen, er is een coalitie gevormd. Daar komt op een gegeven moment een mooi beleid uit. En dan heb natuurlijk, als ik dan voor mezelf spreek, als oppositiepartij kans om gewoon op mijn manier constructieve bijdrage te leveren en daar doen we dan wat mee, met elkaar als raad. Maar dan kijk ik naar dit plan en dat burgerberaad en dan zie ik wat dingen staan. Geen schijnparticipatie. Ik hoorde de heer De Feijter net ook zeggen dat is invloed op het beleid. Maar als ik dit stukje dan toch naast elkaar leg en ook ga kijken naar, ik weet dat dit niet de definitieve vragen zijn die hier bijvoorbeeld op pagina zes staan, maar het zijn wel vragen die al naar een bepaalde richting gaan. Gegeven dat Dordrecht wil groeien. Dat dat kan nog maar de vraag zijn, als we een burger beraad met een bepaalde vraag ergens naartoe sturen en moet je afvragen van hoever is er ruimte om daarover te discussiëren? En hoeveel invloed is er dan nog op het beleid, even los van dat wel of niet goed vinden. Klimaatneutraal in 2040, dat zijn natuurlijk ook heel erg gerichte onderwerpen waar al natuurlijk gewoon een bepaald bepaalde politieke keuze en beleid in zit. Weet je, nogmaals, terugkomend op er is natuurlijk een keus gemaakt en er is een coalitie en daar kijk ik niks anders tegenaan dan dat er natuurlijk gewoon een akkoord is, maar dan vraag ik me af wat hier de bijdrage van is en het effect en het nut hier dan van. Met alles wat erbij moet worden gehaald als dit dus echt opzet wordt. Dus ik hoop dat ... Het is niet heel duidelijke vraag, maar ik hoop dat daar iets van antwoord ...

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Dank u wel ook voor de vraag ook van Forum voor Democratie. We hebben een aantal voorbeelden gegeven. Om een idee te geven van zo'n vraagstelling zou je uiteindelijk kunnen bedenken of kunnen voorleggen aan zo'n burgerberaad. Zeker niet bedoeld om daarmee het idee te geven dat het een van die vragen zou moeten worden. We hebben wel gezegd dat we een uiteindelijk onderwerp, een vraagstelling moeten hebben, moeten voorleggen. Die ook past binnen bestaande kaders en ambities die er zijn. Waar de raad zich al over heeft uitgesproken. Over bijvoorbeeld de doelen die we hebben over deze coalitieperiode waar gewoon maatschappelijke vragen of onderwerpen liggen waar we ons nog over moeten buigen of die op ons pad komen. En die we graag met de stad willen aanpakken. Dat is een hele mooie vorm van democratie, omdat daaraan toe te voegen en dat daarmee te verruimen en verrijken. We hebben ook een aantal doelen die inderdaad ook deze coalitie periode overstijgen waar de raad zich ook in het verleden ook over heeft uitgesproken die richting 2030 doel gaan bijvoorbeeld als ambitie van deze stad. Dus om die reden hebben we gekeken naar het hier nu en naar de langere termijn en daar een aantal voorbeeld vragen op geformuleerd. En ja, wat is dan het doel? Het tweeledige wat ons betreft dan weer. Een maatschappelijk vraagstuk waar we nu of straks meezitten en waar we heel graag ook de stad heel nauw en intensief bij betrekken, omdat het echt een besluit moet zijn ook waar de hele stad ook met mee te maken heeft en gaat krijgen. En twee is een concrete manier om aan dat vertrouwen te draaien. Om te zeggen we hebben allemaal gezegd we willen werken en bouwen aan herstel van vertrouwen, maar in alle eerlijkheid we weten allemaal nog niet zo goed hoe we dat nu zo goed moeten doen. Dan is dit ons betreft een heel mooi instrument om te doen. Dus daarin ook weer, misschien wel in herhaling, maar dat tweeledig, wat ons betreft een heel zinnig doel.

De voorzitter: Ik zie dat u heeft heel mooi het debat geopend. Of tweede termijn, mevrouw Pichel. De heer Kuhlman had een vragen en daar naar de heer Portier. Dus ik begin eerst bij de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Ik heb nog even zitten luisteren naar wat er zojuist vanuit ChristenUnie/SGP is gezegd en ik u hoorde zeggen zo een burgerberaad dat daar heeft u vee; vertrouwen in, maar je moet het wel goed doen, dan is het een succes. En dat heeft natuurlijk een andere kant die medaille, als je het niet goed doet, dan kan het juist heel veel vertrouwen kosten. En dan vind ik het heel gek dat u tegelijkertijd zegt, als u zoveel belang hecht om het juist goed te doen, dat een mevrouw Van Vugt die wees er net al eigenlijk op, dat er heel veel onderdelen in uw voorstel open zijn. Het kan op die manier of het kan ook op een andere manier, het kan zo of het kan ook anders. Hoeveel procent van de deelnemers voor een aanbeveling moet zijn, het kan zo, maar kan ook anders. Als juist al die ... Het belangrijk is om het goed te doen door een succes van te maken. Waarom laat u dat dan zo open? Ik denk als je dat goed wil doen, dan moet je daar heldere afspraken over hebben. Anders geven we carte blanche aan iets wat misschien hele nare gevolgen kan hebben.

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, begrijpelijke zorgen die de heer Kuhlmann uit. En tegelijkertijd hebben we heel duidelijk deze randvoorwaarden opgenomen. Als wij bepaalde randvoorwaarden zouden schrappen we zeggen van ja dat is optioneel of dat kan er ook wel uit of er kan nog wel wat bij, zonder goede onderbouwing. Dan wordt het een experiment en dan wordt het heel spannend. En dat is niet wat wij willen. We hebben dit initiatiefvoorstel opgebouwd uit onderdelen en randvoorwaarden die op veel andere plekken ook zijn gebruikt en daarmee een succes zijn geworden. En die willen we vooral niet ter discussie stellen, althans niet in ons initiatiefvoorstel. En daarom staat het op deze manier, wat ons betreft, ook als een huis daarbinnen. Binnen die randvoorwaarden is ruimte voor invulling, maar dat betekent niet dat het daarmee spannend zou worden of een risicovolle exercitie wordt. Dat is niet de ervaring die ook andere gemeenten hebben. En om die reden hebben wij het niet willen ... Instrument willen gieten tot in elk detail, want dat past ook niet binnen, denk ik, het proces in democratische instrumenten hoe wij het voorstellen, maar deze randvoorwaarden zorgen er wat ons betreft voor dat het daarmee een succes kan worden. En die zorg is ons betreft daarmee niet nodig.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: U giet het niet in cement, zoals we zeggen. Er blijven nog allerlei dingen en open. I noemde ook het woord democratisch proces, maar ergens moet je natuurlijk een afspraak maken van hoe je het exact gaat en gaat doen. Vindt u het dan heel democratisch omdat dan bij degenen die gewoon op een nette manier hun baan doen maar geen democratisch mandaat hebben, de griffie neer te leggen van hoe je dat dan precies moet doen?

De heer De Feijter: Ik geef ook even namens de heer De Heer antwoord. Dat is nou net juist de bedoeling van die begeleidingscommissie, dat die ook tussentijds weer terugkomt naar de raad, dat is ook wat exact in ons aangepaste initiatiefvoorstel staat. Die komt tussentijds terug naar de raad voor besluiten over bepaalde dingen.

De heer Kuhlmann die heeft inderdaad heel begrijpelijke zorg over dat afbreukrisico wat inderdaad een reëel iets is van een burgerberaad. Dus daarom staan wij juist voor die goede voorbereiding en dat het gewoon goed neer wordt gezet. En daarvoor is juist die begeleidingscommissie, want we kunnen dat niet nu in drie commissievergaderingen, zomaar erdoorheen rammen. Daarvoor heb je een begeleidingscommissie nodig, die dat beter uitwerkt en tussentijds terugkomt naar de Raad met tussentijds terugkomt naar de raad.

De voorzitter: Oké. Ik heb nog heleboel vragen, dus als de antwoorden ietsje korter kunnen, dan ik kan iedereen nog zijn vraag stellen. De heer Portier had ook nog een zorg.

De heer Portier: Voorzitter, ik wilde even ingaan op deels wat mevrouw Pichel zegt. Dat antwoord van de heer De Heer. Hij zegt van ja de vraagstelling moet wel passen binnen de bestaande kaders binnen het coalitieakkoord, binnen de besluiten die we als raad al genomen hebben en dan kom ik toch op een tegenstrijdigheid, want er wordt inderdaad is hier gezegd goede vraag is open en stuurt niet een bepaalde richting op, maar ja de richting is eigenlijk altijd dat moet passen binnen wat het college al bedacht en besloten en als ambities neergelegd heeft. Wat ook blijkt uit het voorbeeld die gegeven wordt. Gegeven dat door de rechter groeien de 140.000 inwoners et cetera. Wordt het burgerberaad dan een echt instrument voor macht geven aan de burgers of wordt het burgerberaad op die manier een manier om draagvlak op te bouwen voor het beleid dat het college toch al wil. Om een concreet voorbeeld te noemen. Stel dat we aan de burgers de gelegenheid geven om te vragen van moeten wel 126 miljoen uitgeven aan een nieuw stadskantoor? Dat zou inderdaad tegen het bestaande beleid in hen kunnen gaan. Ik heb het idee dat dan een burgerberaad misschien geld uit zou kunnen sparen in plaats van ...

De voorzitter: Mijnheer Portier. Ik denk dat mijnheer De Heer hem al wel begrijpt en uw antwoord kan geven.

De heer Portier: Met andere woorden. Hoe gaat dit dan op die manier binnen die kaders het vertrouwen in de politiek herstellen? En burgers het gevoel geven dat ze echt wat te zeggen hebben.

De heer De Heer: Voorzitter, ik zal proberen kort te antwoorden. We hebben inderdaad niet bedoeld dat dit een instrument is die dan ingaat tegen bestaand beleid, bestaande uitspraken van de raad, maar gewoon binnen de kaders en daarom is het denk ik heel mooi dat we juist ook een redelijk breed, nog verder in te vullen politiek akkoord hebben die heel veel ruimte geeft voor verdere invulling. En voor invulling van antwoorden op maatschappelijke vraagstukken. Dus we hebben inderdaad een aantal voorbeelden gegeven. Daarmee bedoelen we niet sturend te zijn, maar hebben we wel gezegd van het moet wel binnen de bestaande kaders passen en daar is wat ons betreft heel veel ruimte voor.

De voorzitter: Ik wil u wel vragen, met uw vraag, we hebben al twee beeldvormende sessies gehad. Het is nu oordeelsvormend, dus als u nog een bijdrage of vraag heeft dan is dat wel met het doel voor besluitvorming in de raad. Mijnheer Van der Meer. U had ook nog ...

De heer Van der Meer: Ja, dank u wel. Ik herhaal graag dat wij warm voorstander van dit instrument zijn. En niet alleen ... Wel ook om de kloof te overbruggen, zoals dat vaak gezegd wordt, maar ook inderdaad om tot beter beleid wat ook gedragen wordt, mee uitgevoerd wordt door de bevolking te komen. Mijn opmerkingen gaan alleen maar over hoe maak je het voorstel, zodat dat goed werkbaar is? En voor mij is, met betrekking tot het mandaat, staan er inderdaad nog allerlei deel van je zou dit, je zou dat. Ik denk bijvoorbeeld dat het idee van geen carte blanche strijdig is met het idee van als 70 procent van het burgerberaad iets vindt, dan gaan we doen. Dat kan niet tegelijk, dus ik denk dat er een principiële keuze gemaakt moet worden voor de helderheid tussen heeft de raad nu het laatste woord of niet? Dat is iets wat volgens mij in elk geval duidelijk moet. Het tweede wat duidelijk moet is inderdaad de die rollen van die verschillende clubs die in het leven geroepen worden. Die kunnen, volgens mij en ik zal dat niet nu formuleren, maar dat kan volgens mij veel scherper en anders geformuleerd worden.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, mag ik vragen, bedoelt u dan mee dat u zegt nou ik wil een motie indienen of ik wil in gesprek met ChristenUnie/SGP om die keuze over dat mandaat duidelijk te krijgen.

De heer Van der Meer: Ik wil graag in gesprek met ChristenUnie/SGP om nog naar een aantal formuleringen te kijken. Om het scherper te maken, ja.

De voorzitter: Nou, daar ga ik dadelijk even over nadenken of dat we het initiatiefvoorstel nog aan kunnen passen. Ik zag toen mijnheer Stam.

Mevrouw Pichel: Mijn vraag is even een opheldering aan de heer Van der Meer. Ja ik weet niet ... Kan dat?

De voorzitter: Ik denk dat mijnheer Stam een ander onderwerp heeft? Mag mevrouw Pichel nog even verheldering vragen aan mijnheer Van der Meer? Gaan we dat even doen.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter en dank aan de heer Stam. Want het was ... De heer Van der Meer, u gaf net aan ... Of u zei in woorden even kijken of het ik nog kan reproduceren. Maar een betere uitvoering van beleid hoorde ik ook zeggen. Dat snap ik, maar dat is dus wel wat anders dan natuurlijk mensen uitnodigen en een uitspraak te doen wat wij vervolgens gaan gebruiken voor een bepaald mandaat uitvoeren van beleid of we zeggen er ligt iets in het plan en we gaan gewoon even kijken hoe we mensen kunnen beïnvloeden in de in de uitvoering. Zegt u beiden? Of vindt u het een belangrijker of wilt u het daar nog over hebben?

De heer Van der Meer: Het gaat mij niet om dat het burgerberaad mee gaat uitvoeren, maar wel om in de maatschappij meer draagvlak voor het beleid te krijgen. Als je bijvoorbeeld over de energietransitie hebt, dan moeten burgers heel veel doen en op het moment dat je een beleid hebt gesteund door een burgerberaad dat daarom meer draagvlak heeft, komt die uitvoering ook beter tot zijn recht.

De voorzitter: Oké, helder genoeg? Mijnheer Stam, gaat uw gang.

De heer Stam: Dank u wel. Ik zou ook graag toch nog even in overleg willen met CU-SGP en dan met name over hoe groot maak je nou zo'n burgerberaad? Proberen hem ook een beetje te benaderen door het perspectief van bewoners. Als je dan kijkt naar de Dordtse politiek. Waarom raken mensen het vertrouwen kwijt? Laten we dan niet de illusie hebben dat het burgerberaad het oplost, want het gaat volgens mij juist mis op die kleinere onderwerpen die we in de stad zien. En om twee voorbeelden te noemen bijvoorbeeld een simpele rioolkast verwijderen. Daar gaan heel veel mensen gaan daarop steigeren. Acht jaar wachten op het verplaatsen van een voetbalvereniging. Daar steigeren mensen over. Dus dan wil ik toch wel graag met u een overleg van hoe klein u nou dat burgerberaad ziet en welke kaarten u daar ziet. Omdat emoties te doen dat vind ik dan wel weer even te vergaan. Maar wil wel even met u overhebben.

De heer De Heer: Voorzitter. Gezien het deliberatie element van het burgerberaad, is natuurlijk prachtig en gaan we graag in de voorbereiding op uiteindelijk besluitvorming in gesprek met de heer Stam en de heer Van der Meer over de zorgen en de vragen die ze ook in de voorbereiding daarin nog hebben.

De voorzitter: Sorry, ik zat alvast vooruit ... Mevrouw Vol en daarna mevrouw Schnabel. Mevrouw Vol zit al een tijdje te wachten.

Mevrouw Vol-van der Holst: Eigenlijk alleen maar gewoon nog een soort van aanvulling ook op wat VVD had gezegd. Wat ik begrepen heb van een burgerberaad, is dat het een onderwerp gaat zijn of zou kunnen zijn waar ze uit ontstaan waar de raad zelf dus niet in unanimité uitkomt met elkaar. En dat je dan dus een groot vraagstuk neerlegt bij de burgers en dat is een heel weloverwogen gebeuren, want het is een heel lang traject en ik vind dat eigenlijk een beetje te weinig benadrukt in deze, omdat we allemaal ons zorg maken over onze kant. Maar het gaat er uiteindelijk om dat de burger door heel veel informatie met elkaar te delen, door mensen te informeren, mensen vragen stellen, echt dagenlang over te praten tot een echt een enorm goede beslissing te komen. En dan denk ik, ik zie daar eigenlijk gewoon geen negatief iets in, behalve dan dat we gewoon een heel goed advies gaan krijgen. Wat nog beter over oog is dan wat wij voor elkaar kunnen krijgen. Dus ja, dat is eigenlijk wat ik even bij wil dragen.

De voorzitter: mevrouw Schnabel en daar mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk in reactie op wat de heer Stam zei, over dat wanneer je bijvoorbeeld het burgerberaad heel klein zou maken en het echt over kleine beslissingen gaat of over een rioolkast of een voetbalveld, schiet dat dan niet het doel voorbij als waarin het burgerberaad eigenlijk voor bedoeld is? Namelijk een heel complex onderwerp waarin er geen ja of nee is, maar waarin je met elkaar zoekt naar gemeenschappelijke oplossing. Terwijl, ik kan me voorstellen, dat is natuurlijk ook een probleem, een rioolkast. Maar het raakt maar een bepaald aantal mensen en ... Heeft dat zin om op die manier, dat instrument, op die manier in te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel, de heer Stam wil graag antwoord geven.

De heer Stam: Mooie vraag, maar dan heeft u mijn vraag niet goed begrepen. Ik heb gezegd dat vertrouwen bij mensen zit in dat soort kleine onderdelen en ik wil graag met CU/SGP in gesprek van hoe klein hun burgerberaad zien. Dus ik heb niet gevraagd of gezegd van je moet het zo klein maken dat we over rioolkasten of weet ik het gaan praten. Ik heb, nogmaals, alleen maar aangegeven dat bij burgers gewoon een gevoelsmatig afstand tot de politiek gaat ontstaan, dat we problemen niet oplossen. En dan wil ik met een burgerberaad voorkomen dat we in die valkuil stappen, dus wil ik graag met hun overleggen wat is nou de minimale bandbreedte waarin je zo'n burgerberaad zou kunnen toepassen.

De voorzitter: Kort, want er zijn nog meer mensen die ook nog een toevoeging hebben.

Mevrouw Schnabel: Oké. Dan, inderdaad, begrijp ik beter wat u bedoelt. U wilt gewoon over de vorm an sich ook met ... U wilt eigenlijk over burgerberaad een burgerberaad houden?

De voorzitter: Nee, dat wil hij niet. Ik denk dat we dit het best even hier buiten even bespreken. Mevrouw Van Vugt u had ook nog een toevoeging.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg nog even af. Er zijn al diverse plaatsen bezig met een burgerberaad. Waar het al wordt toegepast, zijn daar ook al uitkomsten dat het ook daadwerkelijk tot andere besluitvorming in een gemeenteraad heeft geleid? Want ik vraag me namelijk af, omdat in Groot-Brittannië, we weten allemaal dat beruchte voorbeeld van een burgerberaad over de Brexit. Burgerberaad heeft referendum voorgesteld en referendum heeft uiteindelijk heel veel mensen in de armoede gestort. Dat is natuurlijk niet wat beoogd werd, maar het is wel voortgekomen uit mensen die toch te slecht geïnformeerd waren. Dus is zoiets denkbaar, dat we eigenlijk nog geen goede voorbeelden hebben waar het echt al helemaal zijn uitwerking heeft gehad? Dat is eigenlijk ...

De heer De Heer: Voorzitter, daar is ook in de eerste technische sessie die we hebben gehad met elkaar echt een hele rits aan mooie voorbeelden gegeven. Van in Nederland waar dat is toegepast en waar dat positief is ontvangen en om die reden ook zich verspreid naar andere plaatsen. Zeker ook internationaal. Er zijn ook een aantal voorbeelden genoemd in die sessie waar het mis is gegaan. Bijvoorbeeld in Frankrijk waar dat mandaat helemaal niet werd gerespecteerd en niet werd geëerd. Ja, dan snijd je jezelf in de vingers. Dus zowel aan de kant van de slechte voorbeelden, die wij gelukkig niet hoeven na te doen, want dan kunnen we gewoon van leren. Als in de goede voorbeelden hebben we een legio aan ervaring mee te nemen.

De voorzitter: Oké, ik wil naar de samenvatting gaan van ons van onze commissie. Ik zie mevrouw Pichel nog een korte vraag en de heer Kuhlmann. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u, voorzitter. Ik ga mijn best om heel kort te houden, want het was ook even ... Ik werd even getriggerd door wat mevrouw Vol zei over ... Haar partij voorstander van burgerberaad en ziet als mooi initiatief.

En dat mensen dus een aantal dagen met elkaar gaan praten en dat daar iets goeds uitkomt en dat is juist hetgeen en daardoor heb ik ook even mijn vraagtekens bij dit plan en nog misschien dat er nog verder moet worden uitgewerkt en dat het daar wel uitkomt, maar juist inderdaad dat proces, mensen gaan een paar dagen praten, daar heb ik dus niet zoveel vertrouwen in. En als ik dan een briljante man aan mag halen mijnheer Albert Einstein, die zei als ik iets op te lossen heb en ik heb een uur de tijd dan besteed ik liever 55 minuten aan het vinden van de juiste vraag, want als ik de juiste vraag heb gevonden, dan komt de oplossing ons toe. En dat vind ik heel erg belangrijk, hoe gaan we dingen doen en als ik kijk naar bijvoorbeeld deze voorbeeld vragen, als dat de basis is van wat voor type vraag we gaan stellen dan heb ik daar wat minder vertrouwen in als we dat met mensen meegeven. Dus daar zou ik nog heel graag inhoudelijk en wat fundamenteeler. Wat beter uitgewerkt zien, want als er ook gewoon wetenschappelijk onderzoek ... Het allerbelangrijkste wat we moeten doen is die die eerste onderzoeksvraag als die niet goed is ...

De voorzitter: Ik ga u even afkappen, want er komt dadelijk een andere vergadering hier en u geeft uw oordeel en uw zorg. Ik ga niet meer aan de heer De Heer vragen dat hij wil reageren. Want dat is uw oordeel. Als u wilt, ik hoorde nog meerdere mensen zeggen, ik zou graag een aanpassing willen doen. Denkt u daar even over na om in gesprek te gaan met de heer De Heer en de heer De Feijter. Dan ga ik nog heel even kort naar de heer Kuhlmann. Want over twee minuten staan ze er.

De heer Kuhlmann: Even een vraag aan de ChristenUnie/SGP. Ik hoorde dat ze van plan waren in gesprek te gaan met GroenLinks. Betekent dat dat er een tweede gewijzigde versie van het initiatiefvoorstel aan zitten komen? Of is wat dit er nu is, de versie, zoals die er nu ligt, is dat de versie waar we het in een raadsvergadering over gaan hebben?

De voorzitter: Dat is heel mooi, want dat was mijn vraag hoe we nu verder gaan? Dus daar heeft u een mooi voorzetje voor gedaan. Zoals de heer Kuhlmann zei. We hoorden twee partijen sowieso zeggen ik zou graag nog een aanpassing ... Of in gesprek gaan voor een aanpassing. Misschien Forum voor Democratie ook. Ik weet niet hoe u daarin staat? Zegt u wij zouden hem nog wel aan willen passen? Jullie zouden ook graag een aanpassing willen doen? Dus dan hebben we eigenlijk meer de mogelijkheden. Of we zeggen het initiatiefvoorstel zoals die nu is, brengen we in de raad als bespreekstuk of hamerstuk of ChristenUnie/SGP zegt nou wij willen graag wel aanpassen. Daar gaan we in overleg, dan komt er een nieuw initiatiefvoorstel en dan is het even aan ons om te besluiten hoe gaan we daarmee om in de raad. Maken we dan een bespreekstuk van, gaan we alsnog een tweede oordeelsvorming. Kan eigenlijk wel niet, griffie, maar ja er kan een heleboel niet. Het kan wel, dus dat kunnen we ook al besluiten als de raad. Ga ik eerst even aan ChristenUnie-SGP kijken. Willen jullie het aanpassen of niet?

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Ik denk dat we en ik noemde dat al eerder. Wij proberen het wat klein te houden. Om niet alles tot in detail nu vast te leggen in dat cement. Tegelijkertijd heb ik alle begrip ook voor de vragen die er nog zijn, voordat we besluiten. Het lijkt ons mooi om op te halen wat er nog is. Dat waar dat we dat met elkaar nodig vinden dat dat nog een aanpassing vereist. Dat we die zo voorbereiden voor een bespreek stuk in de raad.

Dus dat hij naar de raad mag wat ons betreft als een bespreekstuk daar waar we het nodig vinden om daar nog aanpassingen te maken, dus als er geen aanpassingen komen dan zou het natuurlijk een hamerstuk ook kunnen zijn en anders ook een bespreekstuk. Maar zeker als er aanpassingen zijn, dan kunnen we daar natuurlijk ook nog de bespreking over hebben in de raad. Of die er komen dat kan ik op dit moment niet zo zeggen.

De voorzitter: De heer Kuhlmann was eerst.

De heer Kuhlmann: Het lijkt me heel warrig. We moeten vooraf weten waar we over gaan stemmen als wij in die raadsvergadering opeens een dag of twee dagen voordat ...

De voorzitter: Dus u doet een pleidooi voor een tweede oordeelsvorming?

De heer Kuhlmann: Nou ja geef hem of kuit. of zeg van we komen met een nieuw stuk of we komen of dit is het en dan weten we waar we het in de raad over hebben. Dat vind ik gewoon handig om nu te weten.

De voorzitter: Oké. Eerst de rest even langs. Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja er lijken mij twee mogelijke uitkomsten van de gesprekken die met de ChristenUnie er gevoerd gaan worden. Ze worden overtuigd van bepaalde veranderingen en die brengen ze aan of ze worden daar niet van overtuigd en dan is de vraag aan on van willen we met een amendement of wat dan ook daar nog iets aan veranderen. Het enige wat we zouden kunnen vragen om de heer Kuhlmann tegemoet te komen is, omdat in de tijd zou af te spreken dat als er wijzigingen worden aangebracht, zodat bijvoorbeeld minstens anderhalve week voor de raadsvergadering gedeeld wordt met iedereen.

De voorzitter: Ik kijk nog even naar rechts. Wat daar de mening is. Mijnheer Schalken, dan de heer Portier.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter. Wat Beter voor Dordt betreft, ik zie niet op de agenda dat we 16 mei een volgende raadsvergadering hebben. Wanneer er ver genoeg voor die tijd met eventueel aanpassing een nieuw voorstel komt, dan kunnen we daar in de raad een besluit overnemen.

De voorzitter: Dank. Mijnheer Portier.

De heer Portier: Ik wil me eigenlijk aansluiten bij de heer Kuhlmann. Er moet gewoon een duidelijk voorstel liggen wat we eventueel dan ook weer kunnen amenderen. Maar ja, nu heeft het meer iets van een startnotitie, zou ik zeggen, omdat, er nog zoveel helemaal ingevuld moet worden.

De voorzitter: Mevrouw Vol. Nog even de laatste, dan haal ik de samenvatting op.

Mevrouw Vol-van der Holst: Ik wil alleen nog even heel klein stukje reageren dat ik ... Want het zijn niet zomaar een paar vergaderingetjes of zo. Dat wil ik nog even nuanceren bij de opmerking van Forum. Het is natuurlijk echt een heel gedegen traject van de burgers.

Maar ik voel mij heel goed bij het Pippi Langkousverhaal van de wethouder. En dat wij inderdaad dit gewoon kunnen agenderen. Wat mij betreft als hamerstuk, maar het mag ook een bespreekstuk zijn.

Voorzitter: Oké. Ik hoor sowieso een meerderheid voor een bespreekstuk. Ik hoor ook verdeeldheid of dat hij nou wel of niet de raad in gaat gelijk. Mijnheer De Heer...

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Ook wel de reden dat ik zei dat als er aanpassingen zijn we daar in de raad over kunnen spreken zodat we dat natuurlijk ook met amendementen en met moties doen, dat we soms vrij last minute daar alsnog gewoon op dat moment het gesprek over voeren. Ik bedoel zeker niet dat we dat zo laat hoeven te doen kunnen gewoon zeggen dat we een week van tevoren, uiterlijk, zorgen dat de raad, mocht er een aanpassing zijn, die ontvangt. Zodat we met een goede voorbereiding voor iedereen dat bespreekstuk kunnen maken. Dat is wat ons betreft prima haalbaar. Zorgen wij voor een gedegen ophaal, dat wat nog met ons gedeeld moet worden, vooraf. En als er een aanpassing is, dan heeft iedereen de tijd om dat nog tot zich te nemen.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Vugt sluit u hier nog bij aan?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ik wil eigenlijk vragen kunnen we een datum ongeveer krijgen dat we weten dat we dan definitief stuk hebben. Heeft hij beantwoord.

De voorzitter: Oké. Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, ik denk wel, maar volgens mij is het wel zo helder. Want er wordt de vergelijking gemaakt met een motie maar dit moet je niet vergelijken met een motie. Dit heeft de status van echt een voorstel, net zo goed als een collegevoorstel dan gaan we ook niet opeens met iets anders komen, dus ik denk als het een week vooraf is, dat lijkt me dan wel helder. Als we dan toch, dan kijk ik ook naar de griffie, als er opeens later nog een andere versie binnenkomt dan vind ik niet dat dat alsnog op de agenda wordt gerommeld, dus als er ... Het is als het niet voor die voor die deadline er is, dan is het deze versie, als er toch iets anders komt dan moet gewoon een volgende raadsvergadering ...

De voorzitter: We zitten al vijf minuten over tijd. Een initiatievoorstel mag altijd aan past worden. Op elk moment. Maar we gaan het dus in de raad brengen, als bespreekstuk en wat is het onderwerp? Dat zijn de wijzigingen of is het onderwerp ...

De heer Kuhlmann: Nee, iets breder. Ik denk dat politieke vraag is van is dit een instrument wat we onder deze voorwaarden willen invoeren?

De voorzitter: Helemaal goed. Doen we het zo. Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Uw microfoon was uit.

De voorzitter: Ja. Nog de laatste vraag. Doen we een bespreektijd voor twee minuten per fractie of vijf minuten?

De heer Schalken-den Hartog: Ja. Voorzitter. Dat hangt natuurlijk ook een beetje af van de wijzigingen die er nog komen. On principe zou ik zeggen twee minuten, want

we hebben hier nu met elkaar uitgebreid genoeg over gesproken. Maar als er veel wijzigingen zijn a dan moet daar ook wel ruimte voor zijn om dat te kunnen bespreken.

De voorzitter: Laten we het op twee minuten houden en dan kunnen we altijd verder kijken. Oké dank u wel voor de vergadering.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 16 mei 2023.

De griffier,

A.E.T. Wepster

De voorzitter

A.W. Kolff

